

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมมนุษย์แต่ละสังคมจะมีวัฒนธรรมเฉพาะเป็นของตนเอง เพื่อใช้เป็นแนวทาง การดำเนินชีวิต อันได้แก่ ความเชื่อ ค่านิยม ศาสนา ทัศนคติ ประเพณี ข้อห้ามต่าง ๆ ที่เชื่อถือกันมา ตั้งแต่ครั้งบรรพชน แม้จะเป็นแนวทางที่นอกเหนือการควบคุมทางธรรมชาติก็ตามแต่ต่างก็ถือเป็นกฎกติกาที่ทำให้คนในกลุ่มมีวิถีการดำรงชีวิตที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มคนนั้น ๆ จนกลายมาเป็นวัฒนธรรม

การสร้างสรรควัฒนธรรมของมนุษย์เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างทุกสิ่งที่อยู่รอบตัว ทั้งรูปธรรมและนามธรรม ทั้งสิ่งที่เกิดตามธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น วัฒนธรรมของสังคมใดสังคมหนึ่งถือเป็นระเบียบปฏิบัติในการดำเนินชีวิตของสมาชิกในสังคมนั้น เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความสงบสุข ในสังคมมีแบบแผนไปในทิศทางเดียวกันที่ทุกคนสามารถปฏิบัติตามได้ อย่างเต็มใจ ถือเป็นวิธีการจัดระเบียบทางสังคมอีกวิธีหนึ่งที่ไม่ขัดแย้งกับวิถีชีวิตตามธรรมชาติ และเป็นกฎกติกาที่ทำให้คนในกลุ่มมีวิถีชีวิตที่คล้ายกัน ส่งผลให้การจัดระเบียบทางสังคมเป็นไปอย่างราบรื่น

วัฒนธรรมประกอบไปด้วยความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ ศิลธรรม กฎหมาย ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความสามารถ และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มนุษย์ในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งในสังคม กระทำสืบต่อกันมาแต่ครั้งบรรพชนจนเป็นนิสัย อาจหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้น มาเพื่อความอยู่รอด เพื่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขหรือเพื่อจุดมุ่งหมายอย่างอื่นก็ตาม ไม่ว่าสิ่งที่สร้างขึ้น มาจะเป็นวัตถุที่มองเห็น เช่นบ้านเรือน ข้าวของ เครื่องใช้ต่าง ๆ หรือเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถ จับต้องได้ แต่มองเห็นได้จากพฤติกรรม เช่นระเบียบประเพณี แบบแผน กฎหมาย ศาสนา อันเป็น องค์ประกอบของวัฒนธรรม 4 ประการ ได้แก่ องค์วัตถุ (Instrumental and symbolic object) คือ ผลผลิตจากความคิดและศิลปกรรม เช่นสถาปัตยกรรม ภาษา วรรณคดี องค์การ (Organization) คือ ระบบและโครงสร้างในสังคม องค์พิธีการ (Usage) คือ ขนบธรรมเนียม ประเพณี พิธีกรรม ต่าง ๆ ตั้งแต่เกิดจนตาย และองค์คติ (Concepts) คือ ความเชื่อ อุดมคติ ความคิด และความเข้าใจ

วัฒนธรรมมีส่วนช่วยในการพัฒนาจิตใจ เศรษฐกิจ สังคม ธรรมชาติ ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐาน ของความเชื่อถือและศาสนาที่คนในชาติหรือในท้องถิ่นนับถือร่วมกัน เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจถือเป็นมรดกของสังคม คือเป็นสิ่งที่คนแต่ก่อนส่งสมหรือประพาศโดยที่เห็นว่าดีมีประโยชน์ร่วมกัน

อันเป็นแนวทางหรือคตินิยมในการดำรงชีวิต รวมถึงเป็นการใช้ชีวิตร่วมกันได้ด้วยความเป็นหนึ่งและผาสุก ขณะเดียวกันก็มีการสืบสานประเพณี พิธีกรรม ต่อกันมายาวนาน โดยที่สังคมนั้นได้รักษาไว้ และถ่ายทอดสืบเนื่องกันให้เจริญงอกงาม (บุญยังค์ เกศเทศ, 2551, หน้า 142-145)

และวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ก็เกิดจากกลุ่มคนที่มีจุดกำเนิดของบรรพชนร่วมกัน มีขนบธรรมเนียมประเพณีและภาษาเดียวกัน มีความรู้สึกในความเป็นเผ่าพันธุ์เดียวกัน ร่วมกันสร้าง ค่านิยมและบรรทัดฐานอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อประสานและผูกคนไว้ในสังคมเดียวกันจนเป็น ความรู้สึกผูกพัน ช่วยเสริมสร้างเอกลักษณ์ของบุคคลและของชาติพันธุ์ ซึ่งปัจจัยที่สำคัญใน การจำแนกกลุ่มชาติพันธุ์คือความสำนึกของคนในกลุ่มว่ามีชาติพันธุ์ใด ดังนั้นผู้ที่อยู่ในกลุ่มชาติ พันธุ์เดียวกันจะมีความรู้สึกผูกพันทางสายเลือดและวัฒนธรรม ไปด้วยพร้อมกัน (อมรา พงศาพิชญ์, 2541, หน้า 155)

เราจะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์เป็นสิ่งที่แสดงความเจริญของเผ่าพันธุ์ตนเอง เมื่อมีการย้ายถิ่นฐานวัฒนธรรมของเผ่าพันธุ์จะติดตัวไปด้วย และจะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมของ เผ่าพันธุ์เดียวกันแต่อยู่ต่างสถานที่กันอาจเหมือนกันหรือต่างกันได้ ขณะเดียวกันเมื่อกาลเวลา เปลี่ยนไปวัฒนธรรมอาจเปลี่ยนแปลงหรือสูญหายไป ร่องรอยที่เหลือจึงเป็นสิ่งสำคัญในการค้นคว้า ประวัติศาสตร์ของชาติทั้งยังเป็นการฟื้นความสัมพันธ์ที่มีมาแต่ครั้งบรรพกาลในชนเผ่าพันธุ์ เดียวกันอีกด้วย

กลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnic groups) เป็นศัพท์วิชาการที่เริ่มใช้ในงานทางมานุษยวิทยา ใน กลางทศวรรษ 1950 เพื่อใช้จำแนกความแตกต่างของกลุ่มคนโดยอาศัยมาตรการทางวัฒนธรรม เป็นหลัก ไม่มีการแยกแยะว่ากลุ่มใดมีวัฒนธรรมสูงหรือเจริญกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งในช่วงเวลานี้ กลุ่มชาติพันธุ์ เป็นมโนทัศน์ที่มีความสำคัญ โดยมีหน่วยซึ่งมีชื่อเรียกเดียวกัน ไม่ว่าจะโดยสมาชิก ที่อยู่ในหน่วยนั้นเอง หรือโดยคนนอกที่อาจจะอยู่ใกล้เคียง หรือที่เป็นนักวิชาการอย่าง นักมานุษยวิทยา และหน่วยดังกล่าวมีวัฒนธรรม คือ มี ภาษา โครงสร้างเศรษฐกิจ สังคม ที่สามารถ จำแนกความแตกต่างได้จากหน่วยอื่น (ฉวีวรรณ ประจวบเหมาะ, 2547, หน้า 8-9)

Weber (1985 cited in Richard, 1992, pp. 575-584) กล่าวถึง กลุ่มชาติพันธุ์ว่าเป็นกลุ่ม เหล่าสมาชิกที่เชื่อในการสืบสายโลหิตร่วมกัน เนื่องมาจากความคล้ายคลึงของลักษณะทางกายภาพ หรือขนบธรรมเนียมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างร่วมกัน หรือ อาจเกิดขึ้นจากความทรงจำใน ช่วงเวลาที่ถูกรบกวน และช่วงการอพยพ และ Keyes (2003) ได้เสนอความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ว่า เป็นการหล่อหลอมที่มีมายาวนานของความรู้สึกร่วมกันในสายเลือด (Shared Descent) ตัวอย่างเช่น ภาษาที่สมาชิกในกลุ่มใช้สื่อสารกัน มีนิทานหรือเรื่องเล่าที่สมาชิกในกลุ่มเชื่อว่า มีจุดกำเนิดร่วมกัน และบริบททางประวัติศาสตร์ที่สมาชิกในกลุ่มประสบการณ์ร่วมกัน นอกจากนี้ Keyes ยังได้ขยายบริบท

ความสัมพันธ์และการปรับเปลี่ยนความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่กว้างขึ้นโดยมีการพิจารณาถึงอิทธิพลของราชาธิปไตยใหม่

ลักษณะความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์ (Ethnicity) หรือชาติพันธุ์สัมพันธ์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการสืบเชื้อสายและวัฒนธรรม (Descent and culture) ของกลุ่มชาติพันธุ์ เนื่องจากชนหนึ่ง (หรือหลายกลุ่ม) ไม่เพียงแต่จะมีบรรพบุรุษและวัฒนธรรมร่วมกัน พวกเขาได้นำเอาลักษณะเฉพาะของสิ่งต่าง ๆ ไปบูรณาการเข้ากับความคิด เป็นเงื่อนไขหรือภาวะการณ์ที่ทำให้เกิดการกำหนด อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ (Ethnic identification) Smith (1991 อ้างถึงใน สุเทพ สุนทรเกสัช, 2548, หน้า 42-52) ได้จัดคุณลักษณะของความเป็นชาติพันธุ์ร่วมกัน คือ การมีชื่อร่วมกัน มีตำนานปรัมปราเกี่ยวกับกำเนิดและการสืบเชื้อสายร่วมกัน มีประวัติศาสตร์ร่วมกัน มีวัฒนธรรมร่วมกัน มีอาณาเขตร่วมกัน และมีสำนึกเป็นหนึ่งเดียวกัน

กลุ่มชาติพันธุ์ไทที่ใช้ภาษาไทยถือเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ใหญ่กลุ่มหนึ่งที่มีการอพยพย้ายถิ่นฐานมาอยู่ในเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตั้งแต่ตอนเหนือของประเทศเวียดนาม เขตภาคใต้ถึงเขตภาคตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน ประเทศลาว และประเทศไทย เขตภาคเหนือของประเทศพม่า รวมถึงเขตตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศอินเดีย โดยเฉพาะในรัฐอัสสัม มีถึง 6 กลุ่ม คือ ไทอาหม ไทคำยั้ง ไทดรุง ไทพ่าเก ไทคำตี้ และไทอ้ายตอน กลุ่มคนไททั้ง 6 กลุ่มนี้ถือเป็นกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันกับคนไทในประเทศไทย ประเทศลาว และประเทศพม่า นอกจากนี้ชาวไทพ่าเก ไทคำตี้ และไทคำยั้ง ยังคงใช้ภาษาไทยท้องถิ่นสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน

จากแนวคิดเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดของคนไทที่เชื่อกันว่าคนไทยตั้งถิ่นฐานกระจายอยู่ทั่วไปในบริเวณตอนใต้ของจีนและตอนเหนือของภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไปถึงแคว้นอัสสัมของอินเดีย มีความเชื่อมโยงกับที่พระยาประชากรกิจกรจักร (แจ่ม บุนนาค) (2478, หน้า 26-35) ได้เขียนไว้ใน ตำนานโยนกเมื่อ พ.ศ. 2441-2442 โดยได้กล่าวถึงถิ่นกำเนิดของคนไทยว่า ในสมัยแผ่นดินจีนกษัตริย์ราชวงศ์ถังหรือถังเจียงตั้งแต่ก่อนจุลศักราช 20 ปี จนถึงจุลศักราช 269 ปี ประเทศอ้ายลาว หรือน่านเจ้าแยกออกเป็นเอกราชถึง 4 * มณฑล เนื่องจากด้วยพระเจ้าแผ่นดินมีราชบุตรหลายพระองค์จึงได้แยกย้ายกันไปครองมณฑลต่าง ๆ เพื่อให้การปกครองง่ายขึ้น

พระยาประชากรกิจกรจักรยังอธิบายเพิ่มเติมว่า เมื่อภาษาไทยได้ผสมกันกับภาษาอื่นแล้วทำให้กลายเป็นภาษาได้อีก 5 หมู่ ดังนี้

1. ภาษาของไทยในแคว้นสุหน่าและกวางไซเป็นไทยปนจีน ควรจะเรียกว่าไทจีน

* 1. แคว้นสุหน่าโกสามพิชัยแสนหวี 2. แคว้นสุหน่าโยนกเชียงแสน 3. แคว้นสุหน่าจุนนัคร 4. แคว้นสุหน่าเวสาลี หลวง คือ อาซั่ม เหนือหรือมณีปุระ

2. ภาษาของพวกไทย แถง โถนโท่ ผู้ไทย และไทยอื่นที่อยู่ในบริเวณแม่น้ำสองเกียงหรือทรงก้ายในดั่งเกีย ตลอดจนพวกไทยพวน ควรเรียกว่า ไทยแถว เพราะภาษาผสมกันอยู่

3. ภาษาของพวกไทยเวียง ไทยเชียงหรือลาว ตลอดลงมาจนไทยใต้ ควรเรียกว่า ไทยขอม

4. ภาษาพวกไทยโมหรือเมือง คือไทยโมกอง เมืองกลองกับไทยเทียรหรือไทยแสนหวิ ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณแม่น้ำโม คือ ชวยเวเล ซึ่งเป็นแควแยกจากแม่น้ำขาว แม่น้ำเอราวดี อันเป็นที่ตั้งประเทศสุกาม ควรเรียกว่า ไทยม่านหรือไทยพะมา

5. ภาษาพวกไทยหลวง ที่เรียกว่า อาซั่มซั่มติ กระแซ อันอยู่ก่อนข้างแม่น้ำพรหมบุตร มีภาษาดัดต่อกันกับพราหมณ์และทิเบต ควรเรียกว่า ไทยพราหมณ์

นอกจากนี้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ (2467, หน้า 16-17) ทรงบรรยาย เรื่องชนชาติไทยในพงศาวดารสยามไว้ว่า ชนชาติไทยนั้นเป็นชาติใหญ่อันหนึ่งในเอเชียฝ่ายตะวันออกมาตั้งแต่ก่อนพุทธกาล แม้ในทุกวันนี้ นอกจากสยามประเทศนี้แล้วยังมีชนชาติไทยตั้งภูมิลำเนาอยู่ในประเทศอื่นอีกเป็นอันมาก อยู่ในดินแดนประเทศจีนก็หลายมณฑลทั้งในดินแดนดั่งเกีย แคนพม่า ตลอดไปจนมณฑลฮัสสัมในแดนประเทศอินเดีย แต่คนทั้งหลายเรียกชื่อต่าง ๆ กันไปตามถิ่นที่อยู่ เช่น เรียกว่า ชาวสยาม ลาว เขียง ฉาน เจียว ลื้อ เขิน ข่าดี อาหม ฮ่อ ที่คงเรียกตามค่านามเดิมว่าผู้ไทยแลโทก็มีบ้าง ที่แท้พวกที่ได้นามต่าง ๆ ดังกล่าวมานี้ล้วนเป็นชนชาติไทย ตามเรื่องพงศาวดารที่ปรากฏว่า เดิมนั้นชนชาติไทยตั้งภูมิลำเนาอยู่ในดินแดนอันทุกวันนี้ตกเป็นอาณาเขตของจีนข้างฝ่ายใต้ที่เรียกว่า มณฑลซุนหน่า มณฑลกุยจิ๋ว มณฑลกวางตุ้ง และมณฑลกวางไส ทั้ง 4 มณฑลมีบ้านเมืองและเจ้านายของตนเองปกครอง แยกย้ายกันอยู่เป็นหลายอาณาเขต มูลเหตุที่พวกไทยจะย้ายจากเมืองเดิมมาตั้งภูมิลำเนาในประเทศพม่า มอญ ลาว นั้น เป็นเพราะถูกพวกจีนรบรุกชิงเอาดินแดนไปจากอาณาเขต ดูเหมือนจะตั้งแต่เมื่อราว พ.ศ. 400 ครั้งที่ปรากฏในเรื่องสามก๊กว่า เล่าปี่ตั้งเป็นอิสระได้ในมณฑลเสฉวนแล้วต่อมาขงเบ้งยกกองทัพมาปราบปรามสวน* แต่สวนสู้ไม่ได้จึงอพยพมาหาดินแดนใหม่ทางทิศตะวันตก โดยมีเส้นทาง การอพยพเป็น 2 สายคือ

1. อพยพไปทางทิศตะวันตกแถบลุ่มน้ำคง หรือแม่น้ำสาละวินในประเทศพม่า พวกนี้ได้นามว่า ไทยใหญ่ แต่มักเรียกกันว่าเจียวหรือฉาน

2. อพยพไปทางทิศใต้ เรียกว่า แคว้นดั่งเกีย ลิบสองจุไท ลิบสองป็นนา เหนือแม่น้ำโขง

* จีนเรียกชนชาติไทยว่า สวน หรือ สวนนึ่ง เมื่อถูกพวกจีนรบเพื่อขยายอาณาเขต ดังปรากฏในเรื่องสามก๊กว่า เล่าปี่ตั้งตนเป็นอิสระได้ในมณฑลเสฉวน ต่อมาขงเบ้งยกกองทัพมาปราบปราม และขยายอาณาเขตเมืองเสฉวนออกมาทางทิศตะวันตก เรื่องสามก๊กตอนนี้ เป็นตอนที่จีนมาบุกรุกเมืองไทยเดิมนั่นเอง เมื่อไทยสู้จีนไม่ได้ และมีพวกที่ไม่อยากอยู่ในอำนาจจีนจึงพากันทั้งบ้านเมือง อพยพมาหาภูมิลำเนาใหม่

พวกนี้ได้นามว่า ไทยน้อย

ขณะเดียวกันวัยอาจ, เดวิด เค (2556, หน้า 8-12) ได้กล่าวถึง กลุ่มชาติพันธุ์ไทจากหลักฐานเก่าแก่ที่สุดของจีนที่กล่าวถึงกลุ่มคนไทว่า มักจะเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในหุบเขาและที่ราบลุ่มมากกว่าที่จะอยู่เชิงเขาหรือที่สูง ในช่วงเวลานี้มีกลุ่มประชากรขนาดใหญ่ที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ราบลุ่มน้ำทางตะวันออกเฉียงใต้สุดของจีนคือ กุ้ยโจวกับกวางสี ที่พูดภาษาที่เราอาจเรียกว่า “ก่อนภาษาไท” (Proto Tai) และการแผ่ขยายของจีนในบริเวณตะวันตกเฉียงเหนือของที่ราบลุ่มแม่น้ำแดง มีผลทำให้กลุ่มคนไทในยุคเริ่มแรกแตกออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่* เมื่อต่างฝ่ายต่างแยกย้ายกันไปในสภาพแวดล้อมใหม่ ในศตวรรษต่อมา ระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 7 กับ 13 นั้น คนไทก็กระจายตัวกันเป็นระยะทางไปไกลไปทางทิศตะวันตกกับทางทิศใต้ แต่กระนั้นเราก็จะเห็นได้ว่า คนไทเหล่านี้ต่างก็รักษาความทรงจำและขนบธรรมเนียมพื้นบ้านที่มีนัยของการสืบทอดร่วมกันมา ซึ่งก็ปรากฏเด่นชัดในความเชื่อมโยงกันทางด้านภาษา

รวมถึงข้อสรุปของขจร สุขพานิช (2519, หน้า 284) ว่า คนไทยนั้นมีถิ่นกำเนิดอยู่ทางตอนใต้ของจีนแถบมณฑลทกวางต้ง มณฑลทกวางสี ต่อมาประมาณ 1,000 ปีก่อนคริสตกาล ชนเผ่าไทยได้อพยพมาทางตะวันตก ตั้งแต่มณฑลเสฉวน เมืองเชียงตุง เรื่อยมาจนเข้าเขตยูนนาน และเคลื่อนลงมาทางใต้ผ่านเขตสิบสองจุไทยลงสู่ประเทศลาว อีกทั้งจิตร ภูมิศักดิ์ (2535, หน้า 108-110) ได้กล่าวถึงการอพยพและการมีอารยธรรมของชนชาติไทยไว้ว่า การเป็นชนชาติที่มีศิลปะและวัฒนธรรมจะต้องมีการตั้งสมกันมาในบริเวณนั้นอย่างยาวนาน ภาษาจะต้องเข้ามามีบทบาทพิคตัวอยู่นานหลายชั่วคน กำลังพื้นฐานของคนไทยจะต้องพิคตัวที่บริเวณ นั้น ๆ มายาวนาน จึงจะเป็นกำลังรบที่เกรียงไกรได้และสามารถกลืนภาษาพื้นเมืองต่าง ๆ ลง จนได้เป็นภาษาที่มีฐานะปกครองได้ รวมทั้งความเป็นชาติไทยนั้น เมื่ออพยพย้ายไปไหนก็ชอบหอบเอาชื่อถิ่นฐานบ้านเมืองเก่าของตนไปด้วย

แสดงให้เห็นว่าการอพยพเคลื่อนย้ายของชนชาติไทยอยู่ในลักษณะแนวนอน และมีการเคลื่อนย้ายลงด้านล่าง รวมทั้งลักษณะการเคลื่อนย้ายของชาวไทนั้นจะไปในพื้นที่ราบลุ่มมากกว่าการเคลื่อนย้ายไปพื้นที่เชิงเขาเพื่อหาแหล่งอุดมสมบูรณ์ทางอาหารในการดำรงชีพ

* กลุ่มที่ 1 อาศัยอยู่ทางด้านเหนือกับตะวันออกเฉียงเหนือของที่ราบลุ่มแม่น้ำแดง เช่น กลุ่มชนชาวจ้วง (Zhaung) ในกวางสี กับกลุ่มไทและนุง (Tho-Nung) ในเวียดนาม และได้พัฒนาภาษาโดยได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมของจีนกับเวียดนาม กลุ่มที่ 2 รวมกันอยู่ในท้องที่ของหุบเขาแม่น้ำดำ กับส่วนของตะวันออกเฉียงเหนือสุดของลาว กับบริเวณจีนข้างเคียง ในช่วงของศตวรรษที่ 5 ถึง 8 ของคริสตกาล คนไทกลุ่มนี้ มีความเชื่อมโยงกับอาณาบริเวณเคียนเบียนฟู (เมืองแดง) เราประมาณได้ว่า คือบรรพชนของคนไทที่อยู่ในประเทศลาว ประเทศไทย และประเทศพม่า กับอินเดียตะวันออกเฉียงเหนือและยูนนานใต้ ซึ่งก็คือคนลา คนสยาม คนไทใหญ่ (ฉาน หรือเจียว) กับคนที่สูง

เช่นเดียวกับกลุ่มชาติพันธุ์ไทอีกหลายกลุ่มก็มีจุดกำเนิดจากที่เดียวกันแล้วจึงมีการแตกสายเป็นหลายหมู่หลายกลุ่ม

และการอพยพของคนไทนั้นมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป เมื่อย้ายไปถึงที่ใหม่แล้วก็จะมีการสร้างวัฒนธรรมขึ้นที่นั่น เมื่อชนชาติไทยมีถิ่นฐานบ้านช่องตั้งแต่เขตตอนเหนือของประเทศเวียดนาม เขตภาคใต้ถึงเขตภาคตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน ประเทศลาว ประเทศไทย เขตภาคเหนือของประเทศพม่า รวมถึงเขตตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศอินเดียนั้นย่อมมีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมร่วมกัน

การย้ายถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ไทมายังประเทศอินเดีย เริ่มเมื่อ พ.ศ. 1772 โดยชาวไทอาหมเป็นชาวไทกลุ่มแรกที่ได้เดินทางมาจากอาณาจักรเมอหลวงในรัฐฉานของประเทศพม่าข้ามเทือกเขาปดโก หรือเขาปาดโก มีเจ้าเสือก่าฟ้าเป็นผู้นำปกครองไพร่พลและตั้งรกรากบริเวณแถบลุ่มน้ำพรหมบุตรสถาปนาเป็นอาณาจักรไทอาหมขึ้น ในช่วงเวลาเดียวกันนี้ชาวไทอ่ายตอนก็ได้ย้ายถิ่นฐานไปอินเดียพร้อมกับชาวไทอาหมแต่ได้มีการแบ่งกลุ่มตั้งถิ่นฐานและปกครองกันเอง และใน พ.ศ. 2293 ได้มีชาวไทคำตี้เริ่มอพยพจากเมืองคำตี้หลวงทางตอนเหนือของพม่าเข้ามายังอินเดีย จากนั้นใน พ.ศ. 2318 ชาวไทพ่าเกก็ได้เริ่มอพยพเข้ามาหาพื้นที่ตั้งรกรากในแถบลุ่มน้ำพรหมบุตร ต่อมาชาวไทคำยัง และชาวไทครูงก็ได้ย้ายถิ่นฐานจากตอนเหนือของพม่าเข้ามายังอินเดียด้วยเช่นกัน (Gogoi, 1996)

ไทพ่าเกได้ย้ายถิ่นฐานมายังเมืองอัสสัม ประเทศอินเดีย ในช่วงที่อาณาจักรไทอาหมเรืองอำนาจ โดยการอพยพย้ายถิ่นฐานของกลุ่มคนไทกลุ่มนี้ มาจากมณฑลยูนนาน ทางตอนใต้ของประเทศจีน เรียกว่า อาณาจักรเมืองเมอ ซึ่งเดิมกษัตริย์เมืองนี้มีเจ้าฟ้า 4 พระองค์ มีพระนามว่า เจ้าเสือก่าฟ้า เจ้าเสือข่านฟ้า เจ้าเสือบดฟ้า และเจ้าเสือนัฎฟ้า เจ้าฟ้าทั้ง 4 พระองค์ มีพระประสงค์จะสร้างอาณาจักรของตนเอง จึงได้รวบรวมไพร่พลแยกย้ายกันไปยังทิศต่าง ๆ คือ เจ้าเสือก่าฟ้า ไปทางทิศตะวันตก เจ้าเสือข่านฟ้าไปทางทิศเหนือ เจ้าเสือบดฟ้าไปทางทิศตะวันออก ส่วนเจ้าเสือนัฎฟ้ายังคงอยู่ที่ยูนนานเช่นเดิม เจ้าเสือข่านฟ้าได้นำชาวไทพ่าเกมาอาศัยยังบริเวณประเทศพม่าและสร้างอาณาจักรขึ้นมาใน พ.ศ. 1758 จากนั้นได้มีการย้ายถิ่นฐานเรื่อยมา จนมาถึงอินเดียและอัสสัมใน พ.ศ. 1790 และ 2318 ตามลำดับ (Weingken, 2004, pp. 15-20) แม้อาณาจักรของไทกลุ่มนี้จะล่มสลายไปแล้ว แต่สิ่งที่ยังคงอยู่และถือเป็นวัฒนธรรมร่วมกัน คือภาษาและวัฒนธรรมที่ยังมีจุดเชื่อมโยงกับคนไทในอีกหลายกลุ่มที่อพยพย้ายถิ่นฐานกันไปยังที่ต่าง ๆ

ในจารึกหลักศิลาของชาวไทพ่าเกได้มีการบันทึกไว้ว่า ไทพ่าเกเป็นชาติพันธุ์ไทที่ได้อาศัยอยู่ในมณฑลยูนนานของประเทศจีนมาก่อนจนมาถึง พ.ศ. 1758 จากนั้นได้อพยพไปแถบชายแดนของประเทศพม่าและประเทศจีน เข้ามาอาศัยอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของเมืองเมอหลวง

ในระยะที่อยู่ในการปกครองของ เจ้าหลวงเสื่อข่านฟ้า* สมัยนั้นเจ้าหลวงเสื่อข่านฟ้า ต้องการขยาย อำนาจจึงได้ส่ง เจ้าไทแหว่ เข้ามาตั้งเมืองขึ้นใหม่ในบริเวณทิศตะวันตกเรียกว่า “เมืองฟ้าเก” ซึ่ง อาณาบริเวณที่ชาวไทพ่าเกอาศัยอยู่นั้นแต่เดิมมีแม่น้ำ 3 สายไหลผ่าน คือ แม่น้ำตุง แม่น้ำดาลาม และแม่น้ำ สิหลิบ** ชาวไทพ่าเกได้อาศัยอยู่บริเวณหุบเขาโหกอง*** มานานเกือบ 400 ปี นับตั้งแต่ พ.ศ. 1758 จากนั้นได้ย้ายหนีจากการรุกรานและครอบครองของกษัตริย์พม่าอยู่หลายครั้ง จนกระทั่ง ถึง พ.ศ. 2319 ชาวไทพ่าเกได้อพยพเข้ามาตั้งเมืองอัสสัมโดยใช้เส้นทางเดียวกับเจ้าเสื่อฟ้ากษัตริย์ ของชาวไทอาหม แรกเริ่มนั้นได้ตั้งบ้านเรือนขึ้นมาก่อนที่บริเวณหนองเต่า**** จากนั้นได้ย้ายถิ่น ฐานเรื่อยมา จนถึง พ.ศ. 2393 ชาวไทพ่าเกได้อพยพมาตั้งบริเวณแม่น้ำบุรีดิฮิง***** และได้ตั้ง หมู่บ้านขึ้นมาใหม่ ชื่อว่า “ม่านราชา” ซึ่งก็คือหมู่บ้านน้ำพ่าเก ที่ชาวไทพ่าเกได้อาศัยมาจนถึงทุก วันนี้ (Weingken, 2011, pp. 18-13) ปัจจุบันหมู่บ้านของชาวไทพ่าเกที่อยู่ในรัฐอัสสัมมีถึง 9 หมู่บ้าน ใน 2 เขตปกครอง คือ เขตติบุรูกาห์ มี 2 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้าน น้ำพ่าเก และหมู่บ้าน ติปาม พาก ส่วนในเขตดินชูเกีย มี 7 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้าน บอพ่าเก ม่านมาว ลองพ่าเก มงลาง หนองไหล นิงคำ และพะเนง หมู่บ้านน้ำพ่าเก ถือเป็นหมู่บ้านที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในบรรดาหมู่บ้านไทพ่าเก ทั้งหมด จากการสำรวจประชากรไทพ่าเก ในเขตติบุรูกาห์ พ.ศ. 2551 มีประชากรรวมทั้งหมด 1,426 คน จาก 216 หลังคาเรือน (Anita Mahanta, 2008) เฉพาะในหมู่บ้านน้ำพ่าเก สำรวจเมื่อปี 2556 มี ประชากรทั้งสิ้น 443 คน จากจำนวนหมู่บ้าน 69 หลังคาเรือน (สำมะโนประชากร น้ำพ่าเก, 2556)

ชาวไทพ่าเกนับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาทในขณะเดียวกันก็นับถือผี และวิญญาณด้วย ผีของชาวไทพ่าเกจะมี 2 ชนิด คือ ผีนิ (ผีดี) และผีฮาย (ผีร้าย) ผีดีที่ทำหน้าที่ปกป้องรักษาหมู่บ้าน เรียกว่า เจ้าเสื่อ ชาวไทพ่าเกจะตั้งศาลเจ้าเสื่อไว้ที่ท้ายหมู่บ้าน และจะมีพิธีกรรมเช่นไหว้ตามวาระ

* ในตำนานเมืองมาของไทพ่าเกกล่าวถึงเจ้าหลวงเสื่อข่านฟ้าว่าได้ปกครองเมืองมาหลวงมาถึง 31 ปี หลังจาก สิ้น แล้ว เจ้าเสื่อเป่งฟ้า เจ้าชายองค์แรก ได้ปกครองเมืองมาหลวงต่อจากพระบิดา หลังจากสิ้น เจ้าเสื่อเป่งฟ้า เจ้าเสื่อข่านขุนฟ้าได้ ปกครองต่อมา และหลังจากสิ้นเจ้าเสื่อข่านขุนฟ้า เจ้าเสื่อวาดฟ้าก็ได้ปกครองเมืองมาต่อ ในยุคสมัยตั้งแต่เจ้าหลวงเสื่อข่านฟ้า มาจนถึง เจ้าเสื่อวาดฟ้า เมืองมามีแต่ความสงบสุข ไม่มีสงครามและการรุกรานทั้งจากภายนอกและภายใน ประชาชนอยู่อย่าง มีความสุขตลอดมา

** แม่น้ำทั้ง 3 สายนี้ ไหลผ่าน หุบเขาโหกอง ซึ่งเป็นบริเวณที่ชาวไทพ่าเกตั้งถิ่นฐานอยู่ แม่น้ำทั้ง 3 สาย เชื่อมต่อกับ น้ำเกียว (Naam Kiew) หรือเรียกว่า แม่น้ำ อิรวดี (Irrawady) ด้วย

*** หุบเขาโหกอง อยู่บริเวณฝั่งแม่น้ำอิรวดี ในเขตพื้นที่ของ จ. มิตจินา รัฐกะฉิ่น ทางตอนเหนือของประเทศพม่า

**** หนองเต่าอยู่ในรัฐอรุณาจัลประเทศ ปัจจุบันยังมีหมู่บ้านชาวไทพ่าเกอยู่ในเขต ต. โลहित และ ต. จางลาง

***** แม่น้ำบุรีดิฮิง (Buridihing) หรือ น้ำหก เป็นแม่น้ำสายหลักมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของชาวไทพ่าเก แดกสาขามาจากแม่น้ำพรหมบุตร เมื่อแรกสร้างวัด และสร้างบ้านเรือน ชาวไทพ่าเกจะต้องหันหน้าไปทางแม่น้ำเพื่อเป็นการ เคารพแม่น้ำ

มีผู้สืบทอดสามารถเข้าไปทำพิธีที่ศาลเจ้าเสื้อ ชาวบ้านทั่วไปไม่อนุญาตให้เดินเข้าไปที่บริเวณศาลนั้น การเช่นไหว้สักการะเจ้าเสื้อจะทำการใน วันกำ* ซึ่งจะมีขึ้นในเดือน 6 และเดือน 12 ของทุกปี ในช่วงเวลานี้ชาวบ้านจะมีข้อถือปฏิบัติ โดยไม่อนุญาตให้ออกนอกหมู่บ้าน และละเว้นการขุดพรวนดิน ตัดต้นไม้ เพาะต้นกล้า รวมถึงงดเว้นการกระทำกิจกรรมใด ๆ ที่ก่อให้เกิดเสียงดังขึ้น นอกจากการนับถือเจ้าเสื้อแล้วชาวไทพ่าเกยังนับถือผีเมือง ผีคำ ผีน้ำ ผีดิน และผีไฟ อีกด้วย (Gohain, 2010, pp. 20-21) ชาวไทพ่าเกมีความสำนึกในชาติพันธุ์ของตนเองสูง มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย รักสงบ มีการพึ่งพาอาศัยกันมีความเชื่อและยึดถือปฏิบัติตามบรรพบุรุษอย่างเคร่งครัด และเชื่อว่ามนุษย์เรามี ขวัญ 120 ขวัญ เมื่อเจ็บป่วย ขวัญจะหายไปจากร่างจะต้องทำพิธี “ฮ้องขวัญ” ผู้นั้นจึงจะหายเจ็บป่วยและมีความสุข (Hailowng, Interview, April 10, 2013)

ในชุมชนไทพ่าเกจะไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะทุกคนมีสิทธิเสนอความเห็นและร่วมกันตัดสินใจ ถึงแม้แต่ละครอบครัวจะมีฐานะต่างกันแต่ทุกคนสามารถกินอาหารร่วมกัน ทำงานร่วมกัน และเข้าร่วมประเพณีพิธีกรรมต่าง ๆ ด้วยกันได้ ครอบครัวจะเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดในแต่ละวงศ์ตระกูล เมื่อมีปัญหาภายในตระกูล ชาวไทพ่าเกที่อยู่ตระกูลเดียวกันจะร่วมกันออกความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหา (Weingken, 2011, pp. 8-9) ตระกูลของชาวไทพ่าเกนั้นมีอยู่ 17 วงศ์ตระกูล** เมื่อมีพิธีเช่นไหว้เจ้าเสื้อหรือพิธีสำคัญต่าง ๆ สมาชิกของบางตระกูลเท่านั้นที่จะมีสิทธิได้เข้าร่วมในขบวนพิธี โดยถือมติของชุมชนเป็นข้อสรุป พิธีกรรมต่าง ๆ จะให้ความสำคัญกับผู้ชาย ส่วนผู้หญิงจะเป็นกำลังสนับสนุนรอง หน้าที่ของผู้ชายและผู้หญิงจะแบ่งแยกกันไว้ชัดเจน (Weingken, Interview, April 10, 2013)

ชาวไทพ่าเกยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ ไว้ได้เป็นอย่างดี แม้ต้องปฏิสัมพันธ์กับคนต่างวัฒนธรรมอยู่เสมอ เช่นการอยู่ท่ามกลางวัฒนธรรมฮินดูมาอย่างยาวนาน หรือการอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้เพราะชาวไทพ่าเกเป็นกลุ่มคนที่ตระหนักถึงความสำคัญของการให้ความร่วมมือกันในชุมชน ซึ่งมีพระ (เจ้ามวน) และวัด (จอง) เป็นศูนย์รวมจิตใจ โดยหมู่บ้านของชาวไทพ่าเกและหมู่บ้านไทกลุ่มอื่นทุกหมู่บ้านจะมีวัด 1 วัด และมี “เจ้าม่าน” (เจ้าบ้าน) เป็นผู้นำของหมู่บ้าน ชาวไทพ่าเก

* วันกำ หรือวันธรรมสวนะ เป็นวันพระเหมือนเช่นของไทย ใน 1 เดือน กำหนดไว้ 4 วัน คือวันขึ้น 8 ค่ำ วันขึ้น 15 ค่ำ วันแรม 8 ค่ำ วันแรม 15 ค่ำ (หรือ 14 ค่ำในบางเดือน)

** คือ ตระกูล เวียงแก่น (Weingken) ชักคัพ (Chakhap) เฒ่ามุง (Thaomung) ไฮโหลง (Hailowng) เจ้าฮาย (Chauhai) จะตอน (Chatuan) คุมเต็น (Tumten) มางนอย (Mangnoi) ไฮจ้าง (Houchang) เจ้าหิน (Chaohin) เจ้าผม (Chaopom) มิซา (Misa) นกเจ้า (Nukchao) ไฮปัน (Haipan) ลางยาน (Langyan) ไฮคิง (Haikhing) และ อาคาง (Akang)

จะให้ความเคารพนับถือพระและเจ้าบ้านในฐานะผู้นำทางสังคมและวัฒนธรรม ก่อให้เกิดศรัทธาความร่วมมือกันและสร้างความเข้มแข็งของชุมชนขนาดเล็กได้อย่างมั่นคงและยาวนาน

จากการที่ไทพ่าเกเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยที่ไม่ได้มีอำนาจทางการเมืองและมีอาณาเขตเช่นรัฐชาติใหญ่อย่างอินเดีย จึงยังไม่มีประวัติศาสตร์ให้เรียนรู้อย่างเป็นทางการในสถาบันการศึกษา การศึกษาประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมของชนชาตินี้จึงถือเป็นการศึกษาไทนอกประเทศที่จะทำให้เราเข้าใจความสำคัญของสถาบันของชุมชนไทได้แจ่มชัดขึ้น โดยเฉพาะชาวไทพ่าเกมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน มีความเป็นพวกพ้องและการรวมกลุ่มอย่างแข็งขันและสายสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์ที่แน่นแฟ้นส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์วัฒนธรรมต่าง ๆ เป็นไปได้อย่างต่อเนื่องและน่าสนใจ

และการศึกษาประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมของชาวไทพ่าเกนั้น จะเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมไทอันเป็นรากเหง้าของคนเผ่าไทด้วยกันเป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์เบื้องต้น อันจะนำมาซึ่งการเปิดกว้างในด้านการศึกษา ด้านสังคม และเศรษฐกิจในอนาคต งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมของชาวไทพ่าเกรวมถึงพัฒนาการของสังคมและวัฒนธรรมที่สามารถเชื่อมโยงกับคนไทยในประเทศไทยในฐานะที่ร่วมเผ่าพันธุ์กันมาแต่ครั้งโบราณกาลโดยเริ่มศึกษาจากตำนานและถิ่นกำเนิดดั้งเดิม การเคลื่อนย้ายอพยพ สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม ทั้งจากเอกสารของชาวไทพ่าเก จากคำบอกเล่า คติชาวบ้าน และผลงานวิจัยของนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ความรู้ทางชาติพันธุ์ที่หลากหลายและเป็นแนวทางในการศึกษาชาติพันธุ์ไทกลุ่มอื่นต่อไป

คำถามในการวิจัย

1. ไทพ่าเก คือใคร มีถิ่นกำเนิดอยู่ที่ใด มีพัฒนาการทางประวัติศาสตร์อย่างไร ปัจจุบันมีถิ่นฐานอยู่ที่ใด
2. ไทพ่าเก มีความคิด ความเชื่อ และวิถีการดำเนินชีวิตเหมือนหรือแตกต่างจากกลุ่มชาติพันธุ์ไทกลุ่มอื่น ๆ อย่างไร
3. บทบาท สถานภาพ ตลอดจนการดำรงอยู่ของไทพ่าเกในรัฐอัสสัม ปัจจุบันเป็นอย่างไร
4. องค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมของไทพ่าเกที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ควรได้รับการจัดการอย่างไรจึงจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา การพัฒนา และเสริมสร้างสุขภาวะให้แก่ชาวไทพ่าเก ตลอดจนมีความหมายต่อโครงการพัฒนาวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นไทยในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมของชาวไทพม่าในรัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย
2. เพื่อศึกษาบทบาท สถานภาพและการดำรงอยู่ของชาวไทพม่าในรัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย
3. เพื่อวิเคราะห์ตรวจสอบ สังเคราะห์ เชื่อมโยงข้อมูลเอกสารและข้อมูลภาคสนาม ให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับไทพม่าในรัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย เป็นการเติมเต็มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมชนชาติไทให้ดำรงอยู่เป็นอารยธรรมหนึ่งของเอเชีย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมไทพม่าในรัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย ผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมของชาวไทพม่า ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ยังคงรักษาวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของตนเองไว้ได้เป็นอย่างดี มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้เข้าใจอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ไททั้งหมด และเข้าใจลักษณะพิเศษของชนชาติไทแต่ละกลุ่ม ทำให้เข้าใจสังคมและวัฒนธรรมไทย ประเทศไทยได้ดีขึ้น เพราะวัฒนธรรมของชาวบ้านในชนบทของประเทศไทย คล้ายกับวัฒนธรรมชนชาติไทกลุ่มต่าง ๆ ที่อยู่นอกประเทศ เอกลักษณ์ทางขนบธรรมเนียมประเพณีที่เคยปฏิบัติมาก่อนย้ายถิ่นฐานเข้ามาอัสสัม อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามสภาพแวดล้อมและการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม รวมถึงจากความหลากหลายของวัฒนธรรมเจ้าของรัฐ และการตอบรับของชาวไทพม่าบางส่วนที่ต้องใช้ชีวิตร่วมกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น การศึกษาประวัติศาสตร์สังคมและภูมิปัญญาของคนไทกลุ่มต่าง ๆ ภายนอกประเทศไทย จึงมีความหมายต่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและการพัฒนาประเทศไทย โดยเฉพาะการพัฒนาในแนวทางวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นและการพัฒนาประเทศไทย

2. การศึกษาค้นคว้าและทำความเข้าใจในรากของวัฒนธรรมไทย เพื่อที่เราจะสามารถรักษาและฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่ามรดกทางจิตวิญญาณแห่งชุมชนและสังคมให้กลับคืนมา ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ สำหรับพื้นที่ศึกษาของชาวไทพม่าเป็นชนชาติไทส่วนน้อย การศึกษาประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมของชาวไทพม่าก็มีความสำคัญมาก เพราะเขาสามารถรักษาวัฒนธรรมไทและดำรงความเป็นตัวตนของตนเองไว้ได้จนเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญ ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการรุกรานของศาสนาอื่น แสดงให้เห็นว่าการเป็นชนกลุ่มน้อยไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่มเพื่อการสร้างพลังของชุมชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวไทพ่าเก
2. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับบทบาท สถานภาพและการดำรงอยู่ของชาวไทพ่าเกในบริบทสังคมสมัยใหม่ และเป็นแนวทางในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมของชาวไทพ่าเก
3. ผลของการวิจัยจะเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ได้ทั้งทางวิชาการและปรับใช้เพื่อการพัฒนาชุมชนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมไทพ่าเกในรัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย ผู้วิจัยจะศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. พื้นที่การศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ พื้นที่ที่ศึกษาคือ หมู่บ้านน้ำพ่าเก แขวงนาฮาเกาเทีย เขตดิบุรกาห์ รัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย จำนวนประชากร 443 คน จาก 69 หลังคาเรือน (สำมะโนประชากรน้ำพ่าเก, 2556)

2. ขอบเขตนี้อา

2.1 ศึกษาประวัติความเป็นมา ลักษณะทางสังคม วัฒนธรรมและประเพณี การย้ายถิ่นฐาน รวมทั้งวิถีชีวิตของชาวไทพ่าเก ในเขตดิบุรกาห์ รัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย

2.2 ศึกษาบทบาท สถานภาพและการดำรงอยู่ของชาวไทพ่าเก

2.3 มีการวิเคราะห์ ตรวจสอบ สังเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลเอกสารและข้อมูลภาคสนามให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับไทพ่าเกในรัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย เพื่อเพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชนชาติไท

2.4 หากมีคำที่เป็นภาษาถิ่น หรือคำโบราณ ผู้วิจัยจะคงรูปแบบเดิมไว้ และทำเชิงอรรถอธิบายความเพิ่มเติม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ไทพ่าเก หมายถึง กลุ่มชาติพันธุ์ไทที่ย้ายถิ่นฐานจากตอนเหนือของประเทศพม่า เข้าไปอยู่ในประเทศอินเดีย มีภาษาและวัฒนธรรมเป็นของตนเอง บ้านเรือนตั้งอยู่ที่บ้านน้ำพ่าเก แขวงนาฮาเกาเทีย เขตดิบุรกาห์ รัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย

กลุ่มชาติพันธุ์ หมายถึง กลุ่มคนที่มีรูปแบบทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี

ภาษาพูดเดียวกัน และเชื่อว่าได้สืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษเดียวกัน

ประวัติศาสตร์สังคม หมายถึง เรื่องราวทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตทางสังคม
ปฏิสัมพันธ์ของผู้คน พฤติกรรมและกิจกรรมตามสถานะทางสังคม

ภูมิสังคม หมายถึง สภาพทางภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณีและ
วัฒนธรรมที่มีความสอดคล้องกันของการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน

ลักษณะทางสังคม หมายถึง โครงสร้างทางสังคมและวิถีการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ
ที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษเป็นแบบเดียวกันมีความรู้สึกผูกพันกันอันเนื่องจาก
มีความสัมพันธ์กันในด้านระบบครอบครัวและเครือญาติ ระบบศาสนาและความเชื่อ

วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม รวมถึงวิถีชีวิต
และการดำรงชีวิต ระบบคิด ความเชื่อ ค่านิยม ซึ่งบุคคลในสังคมยอมรับยึดถือและปฏิบัติสืบมา
รวมทั้งได้นำมาใช้พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในสังคมปัจจุบันของชาวไทยภาคที่อาศัยอยู่
ในหมู่บ้านน้ำพาด เขตนาสาทเทีย แขวงคิบุรกาห์ รัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย

วัฒนธรรมชุมชน หมายถึง การมีวิถีการดำเนินชีวิตที่เป็นของตนเอง มีอุดมการณ์ที่ชุมชน
ได้ตั้งไว้และมีการสืบทอดต่อเนื่องกันมา สมาชิกให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ร่วมกันของชุมชน
มีการผลิตเพื่อยังชีพทำให้เกิดความสัมพันธ์ของคนในชุมชน การช่วยเหลือกันเองในชุมชน

บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่อันเนื่องมาจากสถานภาพของบุคคลที่
ถูกกำหนดหรือคาดหมายโดยสังคมเนื่องจากบุคคลมีหลายสถานภาพในคนเดียว ฉะนั้นบทบาท
ของบุคคลจึงต้องปฏิบัติตามสถานภาพในสถานการณ์ตามสถานภาพนั้น ๆ บทบาทจึง
เป็นรูปแบบที่เคลื่อนไหวหรือรูปการทางพฤติกรรมของตำแหน่ง

สถานภาพ หมายถึง ตำแหน่งของบุคคลที่ได้รับจากการเป็นสมาชิกของสังคม
สถานภาพเป็นสิ่งเฉพาะตัวทำให้เราแตกต่างจากผู้อื่นและยังช่วยกำหนดด้วยว่า ใครเป็นใคร
มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างไรในสังคม ทำให้รู้จักสิทธิหน้าที่ของกันและกัน บุคคลคนเดียวอาจ
ดำรงตำแหน่งหลายตำแหน่งในสังคมก็ได้

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมไทพาดในรัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย
ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการนำเสนอ
การวิจัยดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สังคม

ความแตกต่างระหว่างเผ่าพันธุ์ ความรู้สึกเป็นพวกพ้องหรือความเป็นคนอื่น ถูกกำหนด

ขึ้นมาโดยสังคม ประวัติศาสตร์สังคมเป็นเรื่องราวทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตทางสังคม ปฏิสัมพันธ์ของผู้คน พฤติกรรม และกิจกรรมทางสังคม เช่น ประเพณีในรอบชีวิต การเกิด การแต่งงาน และการตาย การทำมาหาเลี้ยงชีพ พฤติกรรมการบริโภค สถานะและชนชั้นเป็นต้น แนวคิดเรื่องประวัติศาสตร์สังคมสำหรับตะวันตกนั้น เพิ่งเริ่มศึกษากันในคริสต์ศตวรรษที่ 18 และในช่วง 200 ปีที่ผ่านมา งานของ มาร์ค บล็อก และลูเชียง เลฟ แห่งสำนักแองนาเล (Annales) ในหนังสือของ มาร์ค บล็อก เรื่อง Feudal Society ในปี ค.ศ. 1961 พยายามศึกษาสังคม Feudal โดยการอธิบายความคิดในรูปของโครงสร้างทางสังคม ความสัมพันธ์ของหน่วยต่าง ๆ ของสังคม โดยประวัติศาสตร์สังคมพยายามสร้างภาพของชีวิตทางสังคมด้วยการศึกษาชีวิตประจำวันของ ประชาชนทุกกลุ่มคนและทุกระดับชั้น ไม่ได้ผูกขาดเพียงแต่ชนชั้นนำ มีการศึกษาข้อมูลในด้านต่าง ๆ เช่น นิรุกติศาสตร์ คติชาวบ้าน หรือหลักฐานทางโบราณคดีในการสร้างภาพชีวิตของประชาชนในอดีต การศึกษาประวัติศาสตร์สังคมมองประชาชนในฐานะตัวขับเคลื่อนประวัติศาสตร์ เพราะเชื่อว่า สามัญชนมีบทบาทอย่างมากในการสร้างเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ยอมรับ การเป็นไปของโครงสร้างทางสังคม ในการศึกษาประวัติศาสตร์สังคมสำหรับไทยนั้น มีน้ำหนัก อยู่ที่ ราชสำนัก สถาบันกษัตริย์และสถาบันขุนนาง ในฐานะผู้สร้างประวัติศาสตร์เสียเป็นส่วนใหญ่ เรย์โนลด์ส, เกรก เจ. (2527, หน้า 6-30) ได้ยกตัวอย่างเกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์สังคมไทย ในเรื่องครอบครัวว่า ประวัติศาสตร์สังคมจะศึกษาลักษณะของครอบครัว การเลี้ยงดูบุตร ความสัมพันธ์ของอำนาจทางเศรษฐกิจระหว่างสามีกับภรรยา และการจัดสรรรายได้ภายใน ครอบครัว การมีพี่เลี้ยง ในครอบครัวไทยมีมูลเหตุจากการเสียชีวิตของมารดา แม้แต่ในราชสำนัก ที่มีความรู้ความเข้าใจด้านสาธารณสุขน่าจะดีกว่าชาวบ้านปกติก็มักจะมีแม่นม อีกทั้งยังมีเหตุจากการย้ายถิ่นฐานและการทำงานเลี้ยงชีพทำให้เด็กจำเป็นต้องมีพี่เลี้ยง นอกจากนี้การศึกษา ประวัติศาสตร์สังคม ยังรวมไปถึงการศึกษาความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของมนุษย์ในหัวข้อต่าง ๆ เช่น

1. ประเพณีการเกิด การแต่งงาน และการตาย พิธีการแต่งงานอาจจะเพิ่งเกิดในสังคมไทยโดยเฉพาะในกลุ่มชนชั้นกลาง
2. การทำงาน เช่น ภาระในครอบครัว ช่วงเวลาทำงาน การแบ่งหน้าที่การทำงาน ภายในครอบครัว และการประกอบอาชีพต่าง ๆ
3. อาหาร ประเภทของอาหาร โภชนาการ สถานที่ขายอาหาร การรับประทานอาหารในภัตตาคารเป็นเรื่องใหม่สำหรับสังคมไทย และสมัยก่อนแทบจะไม่พบผู้หญิงในร้านอาหารตามต่างจังหวัด
4. การใช้เวลาว่าง เช่น การกีฬา การละเล่น การดูโทรทัศน์
5. วัดในฐานะที่เป็นศูนย์รวมของสังคม เช่น งานวัด การทำบุญตามเทศกาล การที่ผู้นำ

ในท้องถิ่นมาเป็นกรรมการของวัด ส่วนเจ้าอาวาสก็มีบทบาทและฐานะเป็นผู้ใหญ่ในท้องถิ่น

6. อาชญากรรมและความรุนแรง เช่น อัตราของอาชญากรรม อาชญากรรมแบบใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงของสังคม

7. การย้ายถิ่นฐานของชนกลุ่มน้อย และชนภาคต่าง ๆ

8. ชนชั้น เช่น ความเคลื่อนไหวของฐานะทางชนชั้น ความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้น

เรย์โนลด์ส. เกรก เจ (2527) ได้อธิบายปัญหาเกี่ยวกับชีวิตของชาวไทย ในช่วงสมัยรัชกาลที่ 5 ด้วยหลักฐานจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ที่ยกตัวอย่างกรณีที่เป็นคดีความต่าง ๆ ใน 4 ประเด็นต่อไปนี้

1. ความเคลื่อนไหวของฐานะทางสังคม รวมถึงการลดฐานะทางสังคม ในกรณีของหม่อมเจ้าหญิงที่แต่งงานกับไพร่ ต้องขายตัวและครอบครัวเป็นทาส ถ้าเราต้องการเข้าใจถึงสาเหตุที่หม่อมเจ้าแต่งงานกับไพร่ เราต้องเข้าใจสถานะทางเศรษฐกิจของหม่อมเจ้าหญิงองค์นั้น

2. ลักษณะความเป็นทาสในรูปแบบใหม่ นายทาสมักให้เงินทาสล่วงหน้าเพื่อสร้างพันธะผูกพัน ทำให้ทาสอับนายมีสถานะเป็นนายจ้าง (นายเงิน) กับลูกจ้าง แต่วิถีชีวิตยังมีลักษณะเหมือนทาสแบบเดิม

3. การปฏิบัติต่อทาส การตีความว่าที่ไพร่ยอมขายตัวเป็นทาส แสดงว่า ชีวิตของทาสไม่ได้ลำบากอะไรแถมความเป็นอยู่มั่นคงกว่า เป็นเรื่องที่ผิดเพราะไม่ได้ตีความถึงความกดดันทางเศรษฐกิจและสภาพสังคมที่ไม่มีทางเลือก

4. การพนัน มีความสัมพันธ์โดยตรงกับชนชั้นทาส เพราะที่มาของทาสจากการเป็นหนี้ พนันมีจำนวนมาก หากยกเลิกระบบทาสแต่ไม่แก้ปัญหาระบบการพนัน เจ็อนไขของความเป็นทาสในรูปแบบใหม่ในข้อที่ 2 ก็ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพนันที่มาจากอาการบ่อนเบี้ย เพราะรายได้จำนวนมากของรัฐที่จะใช้บริหารเศรษฐกิจการคลังก็มีที่มาจากอากรประเภทนี้

การศึกษาประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมชุมชน มีเป้าหมายที่แน่นอนคือเพื่อชุมชนและมีวิธีการคือการเน้นการศึกษาประวัติศาสตร์และการเปรียบเทียบ ศึกษาประวัติศาสตร์ของสามัญชนเป็นหลัก และศึกษาจากมุมมองของประชาชนด้วยมุ่งหวังที่จะนำสิ่งดีทั้งจากตะวันตกและตะวันออกมาผสมผสานเพื่อสร้างสังคมและชุมชนไทย โดยวางพื้นฐานของภูมิปัญญาไทยเป็นหลัก โดยมีระบบเศรษฐกิจเป็นปัจจัยพื้นฐานในการกำหนดสังคม การเมือง และวัฒนธรรม การศึกษาแนวนี้จะทำให้สังคมและสมาชิกในสังคมมีรากเหง้า มีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของตน และการศึกษานี้ไม่ใช่เพียงการศึกษาเพื่อความอยากรู้อยากเห็น แต่เป็นการศึกษาเพื่อหาภาพรวมของวัฒนธรรมไทยจากวัฒนธรรมไทยสายอื่น เช่น การศึกษาวัฒนธรรมของชาวไทย

ใหญ่ เพื่อที่ว่าเราสามารถเรียนรู้วัฒนธรรมไทยอันเป็นรากเหง้าดั้งเดิมของเราชาวไทยได้มากเพียงใด และสามารถนำมาใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประชาคม ชุมชนไทยของเราได้มากน้อยเพียงใด (สมพงศ์ วิทยศักดิ์พันธุ์, 2544, หน้า 26-27)

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สังคม ช่วยให้ผู้วิจัยมองเห็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สั่งสมกันมายาวนาน เป็นรากเหง้าของชุมชน สร้างแบบแผนและพัฒนาชุมชนโดยคนในชุมชนเอง ส่งผลให้คนในชุมชนมีความรักและหวงแหนในวัฒนธรรมของตน นอกจากนี้ยังช่วยให้เราสามารถสืบค้นความสัมพันธ์ระหว่างชนชาติไทยกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความเชื่อร่วมกัน มีขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีกรรมร่วมกัน มีตำนานมาจากแหล่งเดียวกัน เป็นมรดกของเผ่าพันธุ์ที่คงอยู่ด้วยความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติไม่มีที่สิ้นสุด อีกทั้งยังเป็นการเปิดมุมมองมิติใหม่ของประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมไทในต่างประเทศเพื่อสืบค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างคนไทยในกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ยังคงอยู่ร่วมกัน และมีตำนานกำเนิดเผ่าพันธุ์มาจากแหล่งต้นตอเดียวกัน

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวัฒนธรรมชุมชน

วัฒนธรรม ถือเป็นวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อเป็นแบบแผนปฏิบัติและแสดงออกทางความรู้สึกที่สมาชิกในสังคมเข้าใจร่วมกัน ถือเป็นการจัดระบบระเบียบในสังคม สร้างชุมชนผาสุก เป็นแนวทางให้สมาชิกในกลุ่มยึดถือและปฏิบัติต่อ ๆ กันมา เกิดเป็น จารีตประเพณี ศรัทธา ความเชื่อ และพิธีกรรมต่าง ๆ มีการเรียนรู้และถ่ายทอด รวมทั้งมีการสร้างระบบสัญลักษณ์ขึ้นมาในกลุ่มของตัวเอง

วัฒนธรรม ไม่ใช่สิ่งที่มนุษย์ทำตามสัญชาตญาณ อาจเป็นการประดิษฐ์วัตถุสิ่งของขึ้นใช้ หรืออาจเป็นการกำหนดพฤติกรรม และหรือความคิด ตลอดจนวิธีการหรือระบบการทำงาน วัฒนธรรมเกิดขึ้นเมื่อมนุษย์ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกันในสังคมเดียวกัน ทำความตกลงกันว่าจะยึดระบบไหนดี พฤติกรรมใดบ้างที่จะถือเป็นพฤติกรรมที่ควรปฏิบัติและมีความหมายอย่างไร แนวคิดใดจึงเหมาะสม ข้อตกลงเหล่านี้คือการกำหนดความหมายให้กับสิ่งต่าง ๆ ในสังคม เพื่อสมาชิกของสังคมจะได้เข้าใจตรงกันและยึดถือระบบเดียวกัน (สุพัตรา สุภาพ, 2541, หน้า 25)

ลักษณะของวัฒนธรรมแบ่งได้ 4 ประการคือ (นิยพรธณ วรรณศิริ, 2550, หน้า 40-43)

1. วัฒนธรรมเป็นผลผลิตของระบบความคิดของมนุษย์ (Cognitive systems) ซึ่งถือได้ว่าเป็นระบบทางชีวภาพ (Biological system) เพราะระบบความคิดเกิดจากระบบสมอง ระบบประสาท และระบบจิตใจของมนุษย์ร่วมกัน มนุษย์จะมีความคิดดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับระบบทางร่างกายว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร
2. วัฒนธรรมสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ไม่ใช่สิ่งที่คงที่ตายตัว วัฒนธรรมเป็นผลผลิตของ

ระบบความคิดและแสดงออกมาทางพฤติกรรม อันได้แก่ การกระทำในแง่ของการสร้างวัตถุ (ผลิตสิ่งของ) ระบบต่าง ๆ ทางสังคม กฎการคิดของมนุษย์คือ ความคิดไม่คงที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ

3. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่บุคคลได้มาด้วยการเรียนรู้ วัฒนธรรมไม่ใช่เรื่องของชีวภาพ แต่เพียงส่วนเดียว เป็นสิ่งที่สมาชิกในสังคมเรียนรู้มาจากสมาชิกรุ่นก่อนตน ซึ่งเป็นผู้อบรมสั่งสอน บอกกล่าวเล่าต่อ ๆ กันมา และเกิดมาจากการสังเกตและการลองผิดลองถูก ไม่ใช่สิ่งที่สืบทอดกันมาทางยีนส์แต่กำเนิด พฤติกรรมใดที่สืบทอดกันได้ทางชีวภาพจะเป็นพฤติกรรมทางธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นได้เองและควบคุมไม่ได้ด้วยตัวบุคคล พฤติกรรมแบบนั้นก็คือพฤติกรรมที่เป็น “สัญชาตญาณ” บุคคลจะสามารถเรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ตั้งแต่เกิดจนโต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงต้นของชีวิตมนุษย์จะเป็นช่วงสั่งสมวัฒนธรรม (Enculturation) ที่สำคัญมาก และจะต้องเรียนรู้ไปจนกว่าจะประพฤติปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมและครรลองของชีวิตได้เหมือน ๆ กันกับสมาชิกคนอื่น ๆ ของสังคม และเมื่อโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ก็มีหน้าที่อบรมสั่งสอน วัฒนธรรมของตนนั้นให้แก่สมาชิกรุ่นเยาว์ของสังคมต่อไปอีก การอบรมสั่งสอนและสืบทอดวัฒนธรรมนั้น มนุษย์มีวิธีการที่ดีที่สุดที่สัตว์อื่นไม่มีใช้ นั่นคือการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการส่งต่อวัฒนธรรมให้คนรุ่นหลัง วัฒนธรรมถือเป็นขบวนการเรียนรู้ และเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผ่านการใช้ภาษา

4. วัฒนธรรมเป็นสมบัติส่วนรวม ครรลองหรือระบบการดำเนินชีวิตของบุคคล ในสังคมต้องสอดคล้องกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม บุคคลต้องเรียนรู้ที่จะประพฤติปฏิบัติให้เป็นที่ยอมรับของผู้อื่นจึงจะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ไม่สามารถดำรงชีพอยู่ได้โดยลำพัง เมื่อมีการคิดประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ขึ้นมาแล้วสมาชิกทุกคนยอมรับแล้วนำไปประพฤติปฏิบัติตาม สิ่งนี้ก็จะกลายมาเป็นวัฒนธรรม

เสฐียรโกเศศ (2516, หน้า 39-41) กล่าวถึงวัฒนธรรมไว้ว่า วัฒนธรรมและประเพณี ถือเป็นสิ่งเดียวกัน วัฒนธรรมไม่ใช่มีอยู่โดยธรรมชาติแต่เป็นสิ่งที่สังคมหรือคนในสังคมร่วมกันสร้างให้มีขึ้นและถ่ายทอดให้แก่กันได้ ประเพณีมีเกิดขึ้นด้วยความรู้สึกรู้สึกเห็นว่าเหมาะว่าดีของผู้เป็นเจ้าของประเพณีในชั้นต้น ประเพณีนั้นก็เกิดจากความประพฤติของบุคคลหนึ่งก่อน คนอื่นในหมู่เมื่อเห็นว่าดีก็ทำตาม ถ้าเห็นว่าไม่เหมาะไม่ดีก็ไม่ทำตาม หากประเพณีเกิดขึ้นมาแล้วจะเปลี่ยนได้ยากด้วย ถือว่าเป็นแม่พิมพ์หรือสัญลักษณ์แห่งส่วนรวมของตน ยิ่งเป็นประเพณีที่เกี่ยวกับความเชื่อแล้วยิ่งจะเลิกหรือเปลี่ยนแปลงยากเช่นกัน และยศ สันตสมบัติ (2540, หน้า 10-12) ได้กล่าวถึงการทำงานที่สอดคล้องสัมพันธ์กันของระบบต่าง ๆ ในสังคมวัฒนธรรมมีพื้นฐานสำคัญ 5 ประการ คือ

1. วัฒนธรรมเป็นระบบความคิด และค่านิยมที่สมาชิกมีส่วนร่วมกัน

2. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้ร่วมกัน
3. วัฒนธรรมมีสัญลักษณ์เดียวกัน
4. วัฒนธรรมเป็นอาศรมของความรู้และภูมิปัญญา
5. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่งแต่เปลี่ยนแปลง ปรับตัวอยู่ตลอดเวลา

วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีถือเป็นวิถีชีวิตที่มีความเกี่ยวข้องกับคนทุกคน วัฒนธรรมจะสะท้อนมุมมองร่วมกันต่อวิถีทางที่จะกระทำอยู่ คนในชุมชนจะทำตามค่านิยมและคุณลักษณะตามที่ชุมชนต้องการ โดยมีค่านิยมพื้นฐานเป็นบรรทัดฐานร่วมกัน ส่งผลให้สังคมนั้น ๆ มีความเจริญงอกงามและสมาชิกในชุมชนอยู่อย่างมีความสุข

ส่วน Wissler (1921 อ้างถึงใน นิยพรรณ วรณศิริ, 2550, หน้า 43-44) ได้จัดประเภทของวัฒนธรรมไว้ดังนี้

1. ภาษา ทุกสังคมต้องมีภาษาพูด และภาษาเขียน และทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับภาษา เช่น นิทาน นิยาย และภาษาท่าทาง เป็นต้น
2. วัฒนธรรมประเภทรูปธรรม (Material culture) ที่เกี่ยวกับการกินอาหาร ที่อยู่อาศัย สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางขนส่ง เสื้อผ้า ภาชนะของใช้ เครื่องไม้เครื่องมือ อาวุธยุทโธปกรณ์ อาชีพ การอุตสาหกรรม และอื่น ๆ
3. ศิลปะ ได้แก่ ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะ เช่น การแกะสลัก ปั้นรูป วาดรูป วาดเขียน ดนตรี ขับร้อง ฟ้อนรำ การละเล่นพื้นบ้าน การละครและอื่น ๆ
4. ระบบและรูปแบบของศาสนา ได้แก่ พิธีกรรมทางศาสนา พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับความขลังและศักดิ์สิทธิ์อื่น ๆ การรักษาโรคภัยไข้เจ็บ และเชื้อโรค พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกิดและตาย
5. ระบบครอบครัว การแต่งงานและเครือญาติ และระบบทางสังคมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกได้เป็นการแต่งงาน ครอบครัว การนับญาติ การสืบทอดตระกูล และการใช้ศัพท์เรียกเครือญาติ
6. ระบบเศรษฐกิจและทรัพย์สิน แบ่งออกได้เป็น ทรัพย์สินส่วนรวมและทรัพย์สินส่วนตัว ทั้งที่เป็นสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ กฎเกณฑ์ และกฎหมาย ตลอดจนทรัพย์สินที่เป็นมาตรฐาน การแลกเปลี่ยนและการค้า ระบบเงินตรา การผลิต การจำแนกแจกจ่ายและการบริโภคสินค้า
7. ระบบการปกครองและรัฐบาล อันได้แก่ ระบบการเมือง ระบบนิติบัญญัติ ระบบตุลาการ และระบบควบคุมสังคม (Social control) ทุกประเภท
8. การศึกษา สงคราม ทั้งสงครามระหว่างคนต่างสังคม และสงครามที่เกิดในหมู่เครือญาติ

หรือสงครามระหว่างคนในสังคมเดียวกัน

9. การกีฬาและการละเล่น การออกกำลังกาย และนันทนาการ

10. ระบบความรู้ การศึกษา วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนิทานปรัมปรา ที่ให้ความรู้แก่คนในสังคมทางอ้อม

นอกจากนี้ Haralambos and Holborn (2004 อ้างถึงใน ศิริรัตน์ แอดสกุล, 2555, หน้า 87-88) ได้เสนอชนิดของวัฒนธรรม (Types of culture) ไว้ 4 ชนิด ดังนี้คือ

1. วัฒนธรรมระดับสูง (High culture) หมายถึงวัฒนธรรมที่ถูกสร้างขึ้นมาจากสถานภาพสูง ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นมานั้นอยู่ในระดับสูงสุด จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป และถูกสร้างขึ้นมายาวนาน

2. วัฒนธรรมแบบชาวบ้าน (Folk culture) หมายถึงวัฒนธรรมของคนธรรมดาทั่วไป ในช่วงยุคก่อนอุตสาหกรรม (pre-industrial societies)

3. วัฒนธรรมมวลชน (Mass culture) หมายถึงวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในยุคอุตสาหกรรม วัฒนธรรมมวลชนนี้เป็นผลผลิตของสื่อมวลชน เน้นเรื่องทั่ว ๆ ไป ไม่มีลักษณะอะไรเด่นพิเศษ

4. วัฒนธรรมสมัยนิยม (Popular culture) มีความหมายคล้ายกับวัฒนธรรมมวลชน เพียงแต่ว่าวัฒนธรรมสมัยนิยมนั้นมีลักษณะเฉพาะ ที่เน้นว่าเป็นวัฒนธรรมที่ผู้คนชื่นชอบเป็นจำนวนมาก หรือวัฒนธรรมที่กำลังเป็นที่นิยม

ขณะเดียวกันฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2547, หน้า 36-37) แบ่งระดับวัฒนธรรมออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. วัฒนธรรมในส่วนของรัฐ เป็นวัฒนธรรมซึ่งเป็นโครงสร้างส่วนบนเป็นสิ่งที่กำหนดเศรษฐกิจและการเมือง เศรษฐกิจและการเมืองก็เป็นตัวกำหนดวัฒนธรรม คือ มันต่างกำหนดซึ่งกันและกัน ตัวอย่างเช่น ฐานที่แข็งแกร่งของระบบราชการ คือ ความเชื่อเรื่องเจ้าคนนายคน หรือฐานที่แข็งแกร่งของรัฐแบบเอเชีย คือศาสนาและพิธีกรรม ซึ่งจรรโลงให้รัฐแบบเอเชียคงอยู่ได้

2. วัฒนธรรมในส่วนของหมู่บ้าน เป็นวัฒนธรรมที่มีระบบเศรษฐกิจที่เลี้ยงตัวเอง เชื่อในความเป็นญาติพี่น้อง เชื่อในผีปู่ย่าตายายเดียวกัน เชื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของหมู่บ้าน ซึ่งอยู่ได้เพราะว่าจิตที่ถือว่าชุมชนมีเอกลักษณ์ที่ผูกพันอยู่ด้วยกัน

ในสังคมของชาวบ้านที่มีหลายส่วนหลายวัฒนธรรม ความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมทำให้ระบบคิดไม่เหมือนกัน พิธีกรรมไม่เหมือนกัน ระบบความเชื่อไม่เหมือนกัน การดำเนินกิจกรรมของสังคมก็ไม่เหมือนกัน หากเรามองมาจากข้างนอกก็จะเห็นว่าเป็นหมู่บ้านเหมือน ๆ กัน แต่ถ้าได้เข้าไปสัมผัสถึงหมู่บ้านแล้วก็จะรู้ว่า แต่ละหมู่บ้านมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เช่น เรื่องของความเชื่อ การปฏิบัติตน ประเพณีพิธีกรรมต่าง ๆ เป็นต้น การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม

ช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจสังคมและวัฒนธรรมของชาวบ้านมากขึ้น

วัฒนธรรมชุมชน คือ วัฒนธรรมของชุมชน ระบบความคิด ระบบคุณค่า อุดมการณ์ที่ชุมชนได้ตั้งไว้ โดยมีการสืบทอดต่อเนื่องกันมา ซึ่งวัฒนธรรมหมู่บ้านหรือวัฒนธรรมชุมชนของประเทศไทยจะมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ถิ่นฐาน วิธีการดำเนินชีวิต และมีลักษณะสำคัญคือ ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ร่วมกันของชุมชน ให้ความสำคัญต่อสถาบันครอบครัว เครือญาติ และชุมชนขนาดเล็ก และสมาชิกในชุมชนมีความผูกพัน มีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อยู่ร่วมกันเหมือนพี่น้องและเครือญาติ

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2547, หน้า 173-174) ได้สรุปสาระสำคัญของแนวคิดวัฒนธรรมชุมชนจากแนวคิดของบาทหลวงนิพนธ์ เทียนวิหาร ไว้ว่า ชุมชนแต่ละแห่งมีวัฒนธรรมของตนเองอยู่แล้ว วัฒนธรรมนี้จะให้คุณค่าแก่ความเป็นคนและแก่ชุมชนที่มีความผสมกลมกลืนกัน ชุมชนที่มีวัฒนธรรมของตนเองอยู่แล้ว มีระบบคุณค่าที่รวบรวมได้มาจากประวัติศาสตร์เป็นบทสรุปของความคิดและการปฏิบัติ เป็นวิถีชีวิตและทิศทางของการพัฒนาที่ชาวบ้านสรุปขึ้นมา โดยแกนกลางสำคัญของวัฒนธรรมชุมชน คือการให้ความสำคัญแก่ความเป็นคนและการผสมกลมกลืน (Harmony) กันในชุมชนทั้งในขณะปัจจุบันระหว่างสมาชิกด้วยกัน และการนับย้อนขึ้นไปสมาชิกก็มีบรรพบุรุษร่วมกัน และวัฒนธรรมชุมชนเป็นพลังผลักดันการพัฒนาชุมชนที่สำคัญที่สุดและจะใช้ให้เป็นประโยชน์ได้เมื่อมีการปลูกให้สมาชิกของชุมชนมีจิตสำนึกรับรู้ในวัฒนธรรมของตนเอง การพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้าต้องเริ่มจากฐานวัฒนธรรมชุมชนซึ่งเป็นปรากฏที่แข็งแกร่งที่สุดของชาวบ้าน ถ้าวัฒนธรรมชุมชนมีความเข้มแข็ง การรวมกลุ่มของสมาชิกในชุมชนเพื่อกระทำกิจกรรมใด ๆ ย่อมประสบความสำเร็จและสามารถต่อต้านการเอารัดเอาเปรียบจากภายนอกได้ และวัฒนธรรมชุมชนจะคงอยู่ได้นั้น ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่

1. ต้องมีการผลิตหรือกระทำซ้ำ
2. ต้องมีองค์การทางสังคมที่สนับสนุน คือต้องช่วยกันอนุรักษ์และรักษาไว้ให้คงอยู่ รวมทั้งต้องสนับสนุนให้มีรูปแบบองค์การทางสังคมอยู่ด้วย เพื่อเอื้อต่อการคงอยู่ของวัฒนธรรมของชุมชนนั้น
3. อาจมีการปรับส่วนที่ก้าวหน้าของวัฒนธรรมตะวันตกกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน เพื่อให้มีพลวัต
4. มีการสืบทอดทางวัฒนธรรม

นอกจากนี้ ยุติ มุกดาวิจิตร (2548, หน้า 121-122) ยังกล่าวว่า การศึกษาวัฒนธรรมชุมชนเป็นการศึกษาชุมชนในจินตนาการที่ได้มาจากการรื้อฟื้น (Reconstruct) อดีตขึ้นมาใหม่ จากร่องรอยในปัจจุบัน 3 ประการ ได้แก่

1. ชุมชนห่างไกลจากเมืองหรือค่อนข้างแตกต่างหากจากเมือง ความห่างในลักษณะนี้เป็นความห่างในเชิงสถานที่ ซึ่งอาจจะได้แก่ ระยะทางที่ห่างไกลจากเมือง เช่นสังคมหมู่บ้านที่อยู่ตามชายขอบของอิทธิพลของสังคมเมือง หรือมีความห่างไกลด้วยอุปสรรคทางภูมิประเทศ

2. ชุมชนเป็นอดีตจากเมือง เป็นความห่างจากชุมชนเมืองในเชิงกาลเวลา ยิ่งชุมชนถอยหลังกลับไปในอดีตได้ไกลเท่าไร ความเป็นชุมชนก็จะยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น

3. ชุมชนมีความห่างกับสังคมเมืองในวิถีชีวิต ความนึกคิด ทัศนคติการมองโลก และระบบคุณค่า ศีลธรรม หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า ความห่างในลักษณะนี้เป็นความห่างในทาง “วัฒนธรรม” แม้ชาวบ้านหรือชาวเมืองจะอยู่ในกาลเทศะเดียวกัน เมื่อเผชิญหน้าต่อปรากฏการณ์เดียวกัน ชาวบ้านก็จะ “เข้าใจ” “มอง” และ “ปฏิบัติ” ในแบบของชาวบ้านเอง

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชน ช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงชุมชนแต่ละแห่งว่ามีวัฒนธรรมของตนเอง รวมถึงองค์การทางสังคมที่เอื้อต่อการคงอยู่ของวัฒนธรรมของชุมชนนั้น และสามารถแกะรอยหรือย้อนรอยชุมชนในอดีตได้ด้วยการศึกษาถึงร่องรอยบางอย่างที่ชุมชนทิ้งเอาไว้ในบางท้องถิ่น ประเด็นที่ต้องระวังเหล่านั้นให้เป็นภาพชุมชนขึ้นมา

ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ (Structural-functional theory)

ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ เป็นทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาความสนใจและความต้องการทั้งของปัจเจกบุคคลและ โครงสร้างทางสังคมขนาดใหญ่ มีแนวความคิดเพื่อพัฒนาและเผยแพร่วิทยาการด้านสังคมและพฤติกรรมศาสตร์ ลักษณะที่สำคัญของทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ มีดังนี้ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2550, หน้า 25-29)

1. สังคมในฐานะที่เป็นระบบ มีอาณาเขตแน่นอนเป็นสังคมที่วางระเบียบตนเองควบคุมตนเอง (Self-regulating) โดยมีแนวโน้มที่ส่วนประกอบต่าง ๆ พึ่งพาอาศัยกันและรักษาดุลยภาพไว้ได้

2. สังคมมีความต้องการจำเป็นจำนวนหนึ่ง (Needs or requisites) ซึ่งเมื่อสนองได้แล้วจะทำให้สังคมดำรงชีวิตอยู่ได้ ส่วนต่าง ๆ สามารถพึ่งพากันได้ (Homeostasis)

3. การวิเคราะห์ระบบเชิงสังคม มุ่งสนองความต้องการที่จำเป็นของส่วนประกอบต่าง ๆ ในสังคม ส่งผลให้เป็นการรักษาความพึ่งพากันและรักษาดุลยภาพด้วย

4. ในสังคมมีการสร้างโครงสร้างแบบใดแบบหนึ่งขึ้นมา เพื่อให้มีการพึ่งพากัน (Homeostasis) มีดุลยภาพ (Equilibrium) และมีชีวิต (Survival)

ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่มีรากฐานสำคัญมาจากนักคิด ได้แก่ Emile Durkheim, Bronislaw Malinowski, A.R. Radcliffe-Brown และ Talcott Parsons

Emile Durkheim มีฐานคติเกี่ยวกับสังคมว่า เราสามารถศึกษาโครงสร้างของสังคมและ

ความสัมพันธ์ของคนในสังคมได้จากการสังเกตพฤติกรรม โดยใช้แนวคิดเรื่องอินทรีย์อุปมา ซึ่งมีฐานคติที่สำคัญเกี่ยวกับสังคมดังนี้

1. สังคมมนุษย์เป็นองค์ภาวะ (Entity) ไม่เป็นส่วนรวมขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่รวมกันขึ้นเป็นสังคม เป็นสิ่งมีชีวิต ที่แตกต่างจากส่วนผสมต่าง ๆ ที่มารวมกัน Durkheim เห็นว่า สังคมเป็นองค์ภาวะทางสังคม (Social whole) มีเอกลักษณ์ มีความต้องการ มีโครงสร้าง
2. สังคมปฏิบัติหน้าที่สนองความต้องการจำเป็นทั้งมวลที่ระบบพึงมีในฐานะที่เป็นระบบอินทรีย์ระบบหนึ่ง
3. ถ้าระบบสามารถสนองความต้องการจำเป็น (Functional needs) ของระบบได้ แล้ว สังคมหรือระบบจะอยู่ในภาวะปกติ ถ้าไม่สามารถสนองความต้องการก็จะไม่ปกติหรือเจ็บป่วย เพราะฉะนั้น ต้องจัดความต้องการให้สมดุลกันไป

ส่วน Bronislaw Malinowski ได้เสนอแนวคิดหลักของทฤษฎีหน้าที่นิยมวัฒนธรรม สอนองความต้องการจำเป็นของปัจเจกบุคคล และวัฒนธรรมเติบโตมาจากความต้องการอันจำเป็น 3 ประเภท คือ

1. ประเภทที่สืบเนื่องมาจากชีวภาพ เป็นความต้องการเบื้องต้นของมนุษย์ มีความจำเป็นเพื่อการมีชีวิตอยู่ เช่น ต้องการอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การเจริญเติบโต
 2. ประเภทที่เกิดจากความต้องการทางจิตวิทยา เพื่อความมั่นคงทางจิตใจ มีการสร้างสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม เพื่อให้สนองความต้องการจำเป็นได้อย่างเป็นระเบียบและมีประสิทธิภาพ
 3. ประเภทความต้องการอนุกรม (Derivative needs) เป็นความต้องการทางสังคม เพื่อให้ร่างกายได้รับการตอบสนองความจำเป็นเบื้องต้น มีการรวมตัวเป็นชุมชนหรือกลุ่มสังคม
- ขณะเดียวกัน A.R. Radcliffe-Brown มีฐานคติเช่นเดียวกันกับ Malinowski โดยมี ความเห็นว่า ความต้องการจำเป็นแบบสากลทั่วไปของมนุษย์หรือสังคม ต้องค้นหาโดยหลักฐาน ประจักษ์ แต่ละสังคมมนุษย์มีความต้องการจำเป็นไม่เหมือนกัน เพราะแต่ละสังคมไม่เหมือนกัน ซึ่ง ฐานคติของ Brown มีดังนี้

1. ภาวะจำเป็นในการดำรงอยู่ของสังคมอย่างหนึ่ง คือ บูรณาการของส่วนต่าง ๆ อย่างน้อย ก็จะต้องมีขั้นต่ำที่สุดแต่จะไม่มีบูรณาการไม่ได้หากจะให้สังคมดำรงชีวิตอยู่ได้
2. คำว่า หน้าที่ (Function) หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ดำเนินการไปเพื่อบำรุงรักษา บูรณาการ (Integration) หรือความมั่นคง (Solidarity)
3. ผลก็คือ ส่วนต่าง ๆ ของโครงสร้างในแต่ละสังคมจะสามารถแสดงให้เห็นว่า ได้มีส่วนอำนวยความสะดวกแห่งบูรณาการหรือความมั่นคงนี้ได้อย่างชัดเจน การวิเคราะห์แบบนี้ทำให้ เห็นว่า โครงสร้างทางสังคมและภาวะเงื่อนไขที่จำเป็น เป็นสิ่งสำคัญต่อการดำรงชีวิตอยู่ของสังคม

นอกจากนี้ Radcliffe-Brown (1996 อ้างถึงใน นิยพรรณ วรณศิริ, 2550, หน้า 98-99) ได้เสนอแนวคิดในข้อเขียนชื่อ “On Social Structure” (1940) และในหนังสือชื่อ “Structure and Function in Primitive Society” กล่าวไว้ว่า สังคมเปรียบเหมือนอินทรี ซึ่งมีชีวิต มีการเกิด เจริญเติบโต อาหารเจ็บป่วยได้ เยียวยารักษาได้ เมื่อหายแล้วก็จะก้าวเดินต่อไปได้ สังคมสามารถพัฒนาจากสังคมรูปแบบหนึ่งไปเป็นอีกรูปแบบหนึ่งได้ แต่ไม่สามารถพัฒนาจากสัตว์ชนิดหนึ่งเป็นสัตว์อีกชนิดหนึ่งได้ การศึกษาพฤติกรรมของคนในสังคม ในเชิงความสัมพันธ์ของหน้าที่ตามโครงสร้างของสังคมของ Radcliffe-Brown ในทางวิชาการมานุษยวิทยาการเรียกว่า “Holistics” ซึ่งเป็นการมองสังคมทีเดียวทุกโครงสร้าง เพื่อความเข้าใจสังคมทั้งสังคม Radcliffe-Brown เชื่อว่า การศึกษาเฉพาะโครงสร้างใดโครงสร้างหนึ่งเพียงโครงสร้างเดียวไม่สามารถจะเข้าใจในโครงสร้างนั้น ๆ ได้

และ Parsons (1979 อ้างถึงใน สุภาภรณ์ จันทวานิช, 2554, หน้า 164-183) นักสังคมวิทยาอเมริกันในช่วงทศวรรษที่ 19 มีทัศนะต่อระบบ “สังคม” และ “หน้าที่” ว่า หน้าที่คือ กลุ่มของกิจกรรมที่ดำเนินไปเพื่อสนองความต้องการของระบบสังคม แนวคิดของ Parsons อยู่ในหน้าที่พื้นฐาน 4 ส่วน การเปลี่ยนแปลงของสังคมเกิดจากการที่ระบบย่อยของสังคมมีลักษณะแตกต่างกันออกไป หรืออยู่ในกระบวนการที่ก่อให้เกิดการแตกต่าง (Differentiation) Parsons เห็นว่าสังคมเป็นระบบ ในระบบสังคมนี้มีหน้าที่คือ มีการกระทำกิจกรรม แต่กิจกรรมนี้ทำเป็นกลุ่ม ๆ และทำเพื่อมาสนองความต้องการของระบบ เราจะเข้าใจระบบสังคมได้โดยพิจารณาจากหน้าที่พื้นฐาน 4 ประการ มีดังนี้

1. การปรับตัว (Adaptation) คือ การที่สังคมจัดให้มีการปรับตัวให้เข้ากับทุกสถานการณ์ และสิ่งแวดล้อมและความต้องการของระบบ หากสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมไม่ตรงกับความต้องการของระบบก็ต้องมีการปรับตัว เพื่อจะได้เป็นพื้นฐานที่จะทำให้ระบบสังคมที่ไม่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมสามารถดำเนินกิจกรรมต่อไปได้

2. การบรรลุเป้าหมาย (Goal attainment) สังคมต้องมีการกำหนดเป้าหมายและระบบต่าง ๆ ก็จะต้องทำหน้าที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหลัก

3. บูรณาการ (Integration) คือหน้าที่ในการทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันของระบบต่าง ๆ ซึ่งจะต้องดำเนินไปร่วมกัน เนื่องจากระบบสังคมประกอบด้วยระบบย่อยที่มีความแตกต่างกัน และมีกลุ่มกิจกรรมเฉพาะของตน จำเป็นจะต้องมีการดูแลให้เกิดการประสานสอดคล้องระหว่างระบบย่อยต่าง ๆ จึงต้องบูรณาการเข้าหากันและกัน

4. การรักษาแบบแผน (Latency หรือ Pattern maintenance) คือการธำรงและฟื้นฟูแรงจูงใจของปัจเจกชนและแบบแผนของสังคม ในการที่จะขับเคลื่อนไปข้างหน้าด้วยกันนั้นจำเป็น

ที่จะต้องมีแรงจูงใจร่วมกัน ถ้ามีคนบางกลุ่มเกิดความรู้สึกท้อแท้หรือเห็นแตกต่างจนไม่อาจจะขับเคลื่อนไปข้างหน้าร่วมกันได้ ก็เป็นหน้าที่ของระบบสังคมที่จะต้องฟื้นฟูเขาเหล่านั้นขึ้นมาเพื่อให้กลับเข้ามาและยึดถือเป้าหมายหลักร่วมกันใหม่ให้ได้ นอกจากฟื้นฟูปัจเจกบุคคลแล้วแบบแผนของสังคมก็ต้องถูกชำระไว้ด้วย แบบแผนของสังคมที่จะต้องถูกชำระไว้คือ ลักษณะของสังคมที่ไม่เปลี่ยนแปลงแบบถอนรากถอนโคนหรือแบบแผนแบบอนุรักษนิยม

จากหน้าที่พื้นฐาน 4 ข้อแล้ว Parsons ยังเสนอว่า สังคมต้องมีระบบปฏิบัติการ 4 ระบบที่เกี่ยวข้องกัน ได้แก่ระบบร่างกายและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ระบบบุคลิกภาพ ระบบสังคม และระบบวัฒนธรรม ซึ่งเป็นระบบที่ทำหน้าที่ควบคู่ไปกับหน้าที่พื้นฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ระบบที่ร่างกายและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical) เป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่พื้นฐานเรื่องการปรับตัว เพื่อรองรับหน้าที่พื้นฐานเรื่องการปรับตัว สังคมจะมีระบบปฏิบัติการย่อยที่เป็นระบบว่าด้วยร่างกายและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ระบบปฏิบัติการนี้รวมถึงเรื่องของการผลิตเชิงเศรษฐกิจด้วย เพราะเป็นปฏิบัติการในเรื่องสภาพแวดล้อมทางวัตถุ

2. ระบบบุคลิกภาพ เป็นระบบที่ควบคู่กับหน้าที่พื้นฐานในการบรรลุเป้าหมาย ระบบปฏิบัติการจะต้องเน้นเรื่องบุคลิกภาพ คนที่เป็นสมาชิกของสังคมจะต้องถูกหล่อหลอมขัดเกลาให้มีบุคลิกภาพที่คิดไปในทำนองเดียวกัน มองไปที่เป้าหมายเดียวกัน คนก็ต้องเชื่อถือในอุดมการณ์แบบเดียวกัน จึงจะทำให้เกิดการบรรลุเป้าหมายได้ ระบบปฏิบัติการนี้จึงจะไปรองรับการทำหน้าที่พื้นฐานนี้ได้

3. ระบบสังคม เป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่พื้นฐานในด้านบูรณาการสิ่งที่เข้ามามีทำให้เกิดบูรณาการคือ ตัวสังคม ระบบสังคมจะเป็นระบบที่หลอมเอาองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบย่อยเข้าด้วยกัน พื้นฐานในเรื่องบูรณาการจึงเกี่ยวข้องกับหน้าที่

4. ระบบวัฒนธรรม เป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่พื้นฐานในการชำระแบบแผนของสังคม การที่เราจะชำระแบบแผนเอาไว้ได้ การที่เราจะฟื้นฟูจิตใจและแรงจูงใจของคนเอาไว้ได้ก็ต้องมีสิ่งเชื่อมโยง สิ่งนั้นคือระบบวัฒนธรรม การชำระรักษาแบบแผนของสังคมจะต้องใช้วัฒนธรรมเป็นระบบปฏิบัติการ

และฌ็องส์ ศรีสวัสดิ์ (2555, หน้า 39-42) ได้สรุปแบบจำลองทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ของ Parsons ว่า มีส่วนประกอบของการหน้าที่ 4 ประการ สำหรับระบบการกระทำทุกระบบหรือระบบสังคมทั้งหมดเรียกว่า AGIL โดยเน้นชุดของกิจกรรมที่มุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมาย หรือความต้องการของระบบสังคม และการหน้าที่ 4 ประการเป็นสิ่งจำเป็นของระบบสังคม ถ้าหากระบบต้องการอยู่รอดหรือการคงอยู่อย่างยั่งยืน จะต้องเกี่ยวข้องกับชุดของกิจกรรมที่มุ่งสนองความต้องการของระบบ กิจกรรมเหล่านี้ได้แก่ การปรับตัว (A) การบรรลุเป้าหมาย (G) การบูรณาการ (I)

การรักษาแบบแผน (L) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

A การปรับตัว เป็นการที่ระบบสังคมต้องทำการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และปรับสิ่งแวดล้อมเพื่อสนองความต้องการของระบบ คือระบบจะต้องอยู่รอดภายใต้สิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่นเกษตรกรทั้งชาวพื้นราบและชาวเขาที่อยู่ในแหล่งพื้นที่ที่มีดินไม่เหมาะแก่การปลูกข้าว พืชผักและผลไม้ต่าง ๆ จึงต้องทำการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของแหล่งที่อยู่อาศัยด้วยการ ไปล่าสัตว์ ดักสัตว์ป่า จับปลาในลำธารเป็นอาหาร หรือเกษตรกรจะต้องทำการปรับปรุงดิน หรือหาที่ดินเพาะปลูกใหม่ เช่นกรณีชาวเขาทำไร่บนพื้นที่สูง ด้วยการตัดไม้ทำลายป่า แล้วเผาป่าเพื่อใช้ที่ดินทำการในการเพาะปลูก ทำไร่ เผือก กะหล่ำปลี และอื่น ๆ และเอาน้ำจากน้ำตกด้วยการทำประภาเขา ที่มีหน่วยงานนอกพื้นที่ไปช่วยสนับสนุนด้านเงินทุนทำประภาเขา เพื่อจะได้นำมาใช้ในการบริโภค และการเพาะปลูกพืชสวนครัวในหมู่บ้าน อันเป็นการปรับสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับแหล่งที่อยู่อาศัยเพื่อจะให้การดำรงชีวิตอยู่รอดต่อไปได้

G การบรรลุเป้าหมาย ระบบสังคมมีเป้าหมายและต้องพยายามขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์เพื่อการอยู่รอดอย่างมั่นคงและเจริญก้าวหน้า หรือการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป ตัวอย่างเช่น วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาชั้นอุดมศึกษา มีเป้าหมายหลัก 2 ประการคือ เพื่อให้การศึกษาแก่นักศึกษาและให้อาจารย์ทำการศึกษาค้นคว้า วิจัย หาคำความรู้ใหม่ ๆ หรือค้นหานวัตกรรมใหม่ ๆ อันเป็นนวัตกรรมทางวิชาการขององค์ความรู้ต่าง ๆ

I การบูรณาการ เป็นการที่ระบบสังคมทำให้ส่วนประกอบของระบบมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในเชิงบูรณาการเช่น กรณีเกษตรกรชาวพื้นราบและชาวเขาดังกล่าวแล้ว ถ้าจะให้ระบบเกษตรกรรมคงอยู่ได้ก็ต้องรวมการทำไร่ การปลูกผัก ไม้ผล การล่าสัตว์ จับปลาเข้าด้วยกัน และจัดการด้านการใช้เครื่องมืออุปกรณ์การทำไร่ นา เครื่องจักรกลการเกษตร การใช้เวลาในการทำไร่ นา และอื่น ๆ ให้สอดคล้องไปด้วยกันได้เหมาะสม กรณีของประชาชนผู้ย้ายถิ่นจากชนบทเข้าสู่เมือง ก็จะต้องจัดการเรื่องการทำงานและการหาแหล่งที่อยู่อาศัยให้สอดคล้องกัน

L การรักษาแบบแผน เป็นศักยภาพของระบบสังคมในการจัดให้มีและรักษาสิ่งสูงใจให้แก่บุคคล ทั้งรักษาแบบอย่างทางสังคมและวัฒนธรรมของระบบสังคม ด้วยเหตุที่มีการจัดช่วงชั้นทางสังคมอยู่ในโครงสร้างสังคมและบุคคลมีโอกาสนในการเคลื่อนย้ายทางสังคมแนวยืน เพื่อจะได้ครอบครองตำแหน่งต่าง ๆ ในระดับสูงขึ้นไป ระบบสังคมจึงต้องจัดและรักษาสิ่งสูงใจให้แก่บุคคลเพื่อจะได้มีการเคลื่อนย้ายทางสังคมดังกล่าว

อย่างไรก็ตามข้อจำกัดของทฤษฎีนี้ คือ เมื่อใช้ศึกษาสังคมที่ซับซ้อนอาจมองที่การคงอยู่หรือเสถียรภาพของระบบสังคม จนทำให้ละเลยความขัดแย้งด้านการทำหน้าที่ที่ไม่ดี รวมทั้งละเลยการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมไป (งามพิศ สัตย์สงวน, 2542, หน้า 34-35)

จะเห็นได้ว่าทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ สนใจสังคมในฐานะ “ระบบ” ที่เกี่ยวกับสังคมโดยรวม สังคมคือส่วนต่าง ๆ ของโครงสร้างที่เชื่อมโยงเข้าด้วยกัน แต่ละสังคมมีโครงสร้างที่คล้ายกันไม่มากนักน้อย และโครงสร้างทางจิต การทำงานของความคิดหรือสมองมนุษย์ มีขบวนการทางจิตที่เป็นแบบเดียวกัน เป็นโครงสร้างเดียวกับที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์และความสัมพันธ์ของสถาบันสังคม สะท้อนโครงสร้างทางความคิดร่วมกันของมนุษย์ การศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ จะช่วยให้ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางวิเคราะห์พฤติกรรมของมนุษย์ วัฒนธรรมของมนุษย์ ความสัมพันธ์ของสถาบันสังคม อันเป็นสิ่งที่สะท้อน โครงสร้างทางความคิดของมนุษย์ได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

การศึกษาชาติพันธุ์ไทในรัฐอัสสัม

สารนาถ สังข์ พันธ์โนทัย (2555) ได้เดินทางไปเยี่ยมพี่น้องไทอาหม* ในรัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย ถือเป็นจุดเริ่มต้นศึกษาไทในรัฐอัสสัม เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมระหว่างราษฎรกับราษฎร การเดินทางของสารนาถและคณะธรรมยาตรา** เป็นความศรัทธาส่วนตัว การติดต่อพี่น้องไทในอัสสัมก็กระทำการเป็นส่วนตัวในฐานะที่ชอบพอรูจักกัน สนทนากันกับพี่น้องไทในอินเดีย การเป็นนักเขียนและนักจัดรายการวิทยุทำให้การศึกษาของสารนาถเป็นทั้งวิชาการและสารคดีบันทึกการเดินทาง ทำให้ผู้อ่านได้ความรู้และในขณะเดียวกันก็มีความเพลิดเพลินในเนื้อหา ตำนานบรรพบุรุษที่ค้นพบส่วนใหญ่มีความใกล้เคียงกับของคนไทยเป็นอย่างมาก เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่นำมาถ่ายทอดในหนังสือชื่อ “เยี่ยมไทอาหมสายเลือดของเรา” ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2497 ยังคงเป็นงานค้นคว้าชนชาติไทในอินเดียที่ร่วมสมัยมาจนถึงปัจจุบัน สารนาถได้กล่าวถึงตำนานของไทอาหมก่อนจะเคลื่อนเข้ามาสู่ดินแดนอัสสัมอย่างละเอียด นอกจากวัตถุประสงค์หลักในการเยี่ยมเยือนไทอาหมแล้ว ยังได้ไปเยี่ยมคนไทในอัสสัมทุกกลุ่ม คือ ไทคำตี้ ไทคำยั้ง ไทอ้ายดอน ไทดรุง และไทพ่าเก ยังมีไทอีกกลุ่มหนึ่งที่ สารนาถ ได้ไปเยี่ยม แต่ไม่มีใครมีใครกล่าวถึงนัก คือ ไทโนรา ไทโนราเป็นเผ่าไทที่อพยพไปจากเมืองกอง

* สารนาถ เรียก ไทในอัสสัม ด้วย ไทย เนื่องจาก มองว่ามีความเหมือนหลายด้านกับคนไทยในประเทศไทย ทั้งวิถีชีวิตความเป็นอยู่ อาหารการกิน การแต่งกาย และ ไม่แยกความหมายของ ไทยในประเทศไทยและไทนอกประเทศ

** ระหว่างวันที่ 27 กุมภาพันธ์ ถึง 10 เมษายน 2497 กรุณา กุศลาสัย ได้พาพระครูศรีธรรมคุณ แห่งวัดวสุธาราจิน ต.ลาดพูกู ชนบุรี เดินทางไปนมัสการพุทธสถานในประเทศอินเดียและเนปาล คณะนี้ประกอบด้วย คุณศิริพงศ์ วงศ์แพทย์ เจ้าของบริษัทโอสถยังตั้ง จำหน่ายยาโรคน้ำเรื้อรัง คุณทองคำ นิ่มนวล คหบดีชาวฝั่งธนบุรี และคุณสังข์ พันธุ์โนทัย การไปของคณะมีวัตถุประสงค์ที่จะไปถ่ายทำภาพยนตร์เกี่ยวกับเวชนียสถาน และนำดินจากสถเนที่ศักดิ์สิทธิ์เกี่ยวกับชีวประวัติของพระพุทธเจ้ามาผสมสร้างพระพุทธรูป เห็นได้ว่าการเดินทางเพื่อพระพุทธรูปเป็นจุดเริ่มต้นในการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างไทด้วยกัน

ชาวไทอาหมเป็นผู้ตั้งนามให้ ไทอาหมให้ความสำคัญว่าเป็นเครือญาติเดียวกัน ไทโนราอาศัยอยู่ใน
 สิบสาการ์เป็นจำนวนมาก แต่ปะปนกับคนพื้นเมืองจนทิ้งวัฒนธรรมเดิมไปเกือบหมดแล้ว พวกที่
 เปลี่ยนไปนับถือฮินดูเรียกว่าโนราแก้ว มักสมรสกับไทอาหมเพราะถือว่ามีสกุลสูงเท่าเทียมกัน
 คนไทในอัสสัมทุกกลุ่มนับถือศาสนาพุทธ ยกเว้นไทอาหมกลุ่มเดียวที่นับถือฮินดู แสดงว่าพุทธ
 ศาสนายังไม่ได้แผ่เข้ามาตอนบนของแม่น้ำอิรวดีจนกระทั่งเมื่อไทอาหมบุกเข้าเขาปิดโกไปแล้ว
 ชาวไทอาหมไม่รู้จักพุทธศาสนา ด้วยเหตุนี้เมื่อข้ามมายังลุ่มน้ำพรหมบุตรจึงต้องรับเอาศาสนาฮินดู
 เป็นที่พึ่ง เมื่อพุทธศาสนาแผ่เข้าไปถึงรัฐฉานแล้วชาวฉานเลื่อมใสศรัทธาในพุทธศาสนา
 ทำให้มีเหตุปะทะกับพม่าในเรื่องพุทธศาสนาอยู่หลายครั้ง

ไทอาหมถือเป็นชาติพันธุ์ที่มีความยิ่งใหญ่ มีความแข็งแกร่งเป็นปึกแผ่น การค้นหา
 ตำนานชาติไทยดึกดำบรรพ์นั้นเราสามารถค้นหาได้จากไทอาหม เทวไท หรือเทพไท (Deodhai) ซึ่ง
 มีหน้าที่คล้ายพราหมณ์ เป็นผู้รักษาประวัติและตำนานของชาติ เมื่อเทพไทได้อ่านคัมภีร์ตำนานชาติ
 ไทย เสียงนั้นคล้ายพี่น้องชาวเชียงใหม่ การศึกษาประวัติศาสตร์ไทอาหมเราสามารถศึกษาได้จาก
 บุราณจิ* ข้อสังเกตที่ค้นพบในโบราณจิตอนเทพบุราณจินั้น เทพของไทมีลักษณะใกล้เคียงไปทางเทวดา
 ของแขก เช่นชื่อของบรรพบุรุษในตำนานอย่าง ท้าวลิปลิง** สันนิษฐานว่า ก่อนไทอาหมจะบุกเข้า
 มายึดแคว้นอัสสัมนั้นคงจะมีการติดต่อไปมาค้าขายกับชาวเมืองนี้อยู่แล้ว และคงรับเอาเทวดาของ
 แขกไปสั่งสอนกัน สารนาถได้บันทึกเรื่องราวและตำนานต่าง ๆ ของไทอาหมเอาไว้เป็นจำนวนมาก
 ระบบการปกครองของไทอาหมนั้นเป็นระบบศักดินา มีกษัตริย์และขุนนางเป็นผู้ปกครอง ส่วนใน
 ระบบครอบครัวมีพ่อเป็นหัวหน้าครอบครัว เมื่อพ่อตายไปแล้วลูกชายทุกคนมีสิทธิแบ่งทรัพย์สิน
 สมบัติของพ่อเฉลี่ยคนละเท่า ๆ กัน ลูกผู้หญิงไม่ได้รับสิทธินี้ ถือว่าหญิงไม่ใช่ผู้ที่สืบสกุลของพ่อ
 ต่อไป

* บุราณจิของไทอาหมมี 2 ภาค ภาคแรกเรียก เดโอโบราณจิ หรือเทพบุราณจิ (Deo-Buranyi) เป็นตอนยังไม่ได้สร้างโลก
 ตลอดมาจนถึงสร้างโลกแล้ว จนถึงปฐมบุรุษของไทยเสร็จลงมาจากสวรรค์และก่อตั้งชาติไทยขึ้นในปฐพี ภาคที่สองเรียกว่า ดิน
 บุราณจิ (ดินคือแผ่นดิน) เป็นเรื่องตั้งแต่ชาติไทยขยายตัวไปตามที่ต่าง ๆ จนเข้ามาอยู่ในเมืองถ้ำสวนคำเป็นใหญ่เป็นโตขึ้นมา
 อย่างไร และจนกระทั่งเสียอำนาจแก่งกฤษอย่างไร ค้นฉบับเป็นของเทพไทที่เมืองสิบสาการ์เขียนไว้ในกระดาษข่อย

** ท้าวลิปลิงเป็นบรรพบุรุษของไทอาหม ตอนน้ำท่วมโลก บรรดาสิ่งมีชีวิตถูกทำลายหมดสิ้น เหลือผู้เผาลิปลิง
 กับวัว ที่รอดชีวิต ผู้เผาลิปลิงกับวัวติดอยู่บนยอดเขาจนน้ำลด กลืนซากศพและสัตว์เหี้ยนไปจนถึงสวรรค์ เทวดาทนไม่ได้จึงส่งไฟ
 สวรรค์มาทำลายซากศพ ผู้เผาทนความร้อนไม่ได้จึงฆ่าวัวแล้วเข้าไปซุกในท้องวัว ระหว่างนอนอยู่ในท้องวัวก็พบเมล็ดพืชทอง
 เกือบอาบเพาะ ในลูกพืชทองมีคน สัตว์ นก ปลา และพันธุ์ไม้ทุกชนิด เมื่ออยู่กันมากขึ้นจึงส่งเสียงดัง จนได้ยินถึงหูพระอินทร์
 พระอินทร์จึงสั่งให้เหล่าลูกพืชทอง เพื่อทำลายทุกสิ่งที่มีชีวิต แต่ลิปลิงเสียสละชีวิตเพื่อมนุษย์และสัตว์ในลูกพืชทอง ถ้าหาก
 มนุษย์รับปากว่าจะบูชากราบไหว้ตลอดไป พวกเทพไทและหมออยู่กราบไหว้บูชาอยู่จนทุกวันนี้

ชนชาติไทที่เข้าไปตั้งอาณาจักรในดินแดนอัสสัมนี้ส่วนอพยพไปจากถิ่นฐานเดิมตอนเหนือของพม่า ทางที่จะเข้าสู่ดินแดนอัสสัมคือข้ามทิวเขาปดโกเช่นเดียวกับเจ้าเสือก้าฟ้าของชาวไทอาหม ภายหลังเมื่ออังกฤษเข้ามายึดครองครองอัสสัมแล้ว พวกชาวไทในพม่าตอนเหนือก็อพยพเข้าไปในอัสสัมอยู่เรื่อย ๆ ชาวไทพ่าเกได้อพยพเข้ามายังอัสสัมเมื่อ พ.ศ. 2303 หลังจากที่มีเมืองกอดกเป็นเมืองขึ้นของกษัตริย์อลองพญา เมื่ออพยพออกจากเมืองกอดครั้งแรกได้พักอยู่ริมน้ำตรงในพม่าตอนเหนือก่อน แล้วจึงอพยพเข้าสู่แคว้นอัสสัม ตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนที่เมืองกอดดาคริมฝั่งแม่น้ำบูริตสิง เจ้านายเมืองกอดองค์หนึ่งเป็นผู้ปกครองไทพ่าเกอยู่ 10 ปี ได้มีพวกสิงโปก่อการจลาจล ผู้นำไทอาหมจึงกวาดต้อนไทพ่าเกไปไว้ที่เมืองโยรหัด มีประชากรไทพ่าเกในสมัยนั้นประมาณ 150 หลังคาเรือน ต่อมาพม่าเข้ายึดแคว้นอัสสัมไว้ได้ จึงกวาดต้อนไทพ่าเกและไทอื่น ๆ กลับไปเมืองกอดอีก แต่พอดีช่วงอังกฤษรบกับพม่า พม่าเป็นฝ่ายแพ้ ไทพ่าเกจึงตกค้างอยู่ที่ริมแม่น้ำบูริตสิงจนถึงปัจจุบันนี้

ลักษณะที่เห็นได้ชัดของคนไทในอัสสัมที่พบได้ดังนี้

1. การต้อนรับและการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นลักษณะของไทยแท้ ๆ อย่างที่ในหลวงรัชกาลที่ 6 ทรงนิพนธ์ไว้ว่า “เป็นธรรมเนียมไทยแท้แต่โบราณ ใครมาถึงเรือนชานต้องต้อนรับอย่างเลิศจิตตามมีและตามเกิด ให้เพลินเพลิดเพลินกว่าจะกลับ”
2. หญิงไททำงานหนักกว่าผู้ชาย โดยทั่วไปก็อยู่บ้านหุงข้าวหาข้าว ทอผ้า เลี้ยงลูกปลูกสวนครัว ออกนอกบ้านก็ไปทำไร่ไถนา เกี่ยวข้าว ไม้ไม่แห้ง พวกผู้ชายก็ทำงานมากเหมือนกัน ตั้งแต่สานกระบุง ต่อเรือ แบกของหนัก ทำไร่ไถนา แต่เมื่อเทียบส่วนกันแล้วยังมีโอกาสได้พักผ่อนมากกว่าผู้หญิง
3. ศาสนาพุทธยังไม่ได้แผ่ขึ้นมาทางตอนบนของแม่น้ำอิรวดี แต่ไทอาหมได้อพยพไปอัสสัมก่อน จึงไม่รู้จักพุทธศาสนาต้องรับเอาศาสนาฮินดูเป็นที่พึ่ง ไทกลุ่มหลังที่อพยพไปอัสสัมเริ่มรับพุทธศาสนาเข้ามาก่อนแล้ว เมื่อเข้ามาตั้งถิ่นฐานที่อัสสัมจึงสร้างวัดประจำหมู่บ้านขึ้น

การศึกษาเกี่ยวกับไทพ่าเก

Thakur (1976) ได้วิจัยเรื่อง A Study on the Socio-Cultural Life of the Tai Phakes of Assam และงานวิจัยนี้ได้นำมาตีพิมพ์ใหม่ในชื่อ The Tai Phakes of Assam เมื่อปี 1982 กล่าวถึงที่มาของชาวไทพ่าเกว่า ยังไม่มีการค้นพบคำตอบที่ชัดเจน อย่างไรก็ตามจากคำบอกเล่าของชาวไทพ่าเก นั้น มีข้อสันนิษฐานอยู่ 2 ประการ คือ ชาวไทพ่าเกเชื่อว่าพวกเขาเป็นเชื้อสายของข้าราชการชั้นตระกูลไท เคยมีเมืองหลวงอยู่ที่บริเวณลุ่มน้ำโหกอง คำว่า “พ่า” แปลว่า กษัตริย์ คำ “เก” แปลว่า ข้าหลวงหรือข้าราชการ ส่วนข้อสันนิษฐานอีกประการหนึ่งนั้นได้กล่าวว่า เดิมทีนั้นชาวไทพ่าเกไม่ต้องการอยู่ร่วมวาระกับชาวอินเดียและชาวอัสสัม เมื่อมีการติดต่อซื้อขายกับคนพื้นราบและ

ชาวเมืองอื่น หากมีคนถามว่าพวกเขาเป็นชนเผ่าใด ชาวไทพ่าเกะบอกว่าเขาเป็น Phake Yat ซึ่งชาวอัสสัมออกเสียง Yat ได้ไม่ชัด จึงทำให้เสียงผิดเพี้ยนไปจาก Phake Yat เป็น Pakial จึงออกเสียงมาเป็น Phake ถึงปัจจุบัน

ชาวไทพ่าเกะใช้ภาษาอัสสัมมิตในการสื่อสารกับคนนอกกลุ่ม ส่วนในหมู่ไทพ่าเกด้วยกัน เขาจะใช้ภาษาของตนเอง ชาวไทพ่าเกนับถือศาสนาพุทธ มีนิสัยเรียบง่าย รักสงบ โอบอ้อมอารี และมีความสัมพันธ์อันดีกับชาวกลุ่มอื่น เช่น ไทคำตี้ ไทอ้ายตอน ไทตุง และไทคำยัง มีการแลกเปลี่ยนพระสงฆ์เพื่อจำพรรษาในระหว่างกลุ่มคนไทด้วยกัน ชาวไทพ่าเกไม่แต่งงานข้ามกลุ่ม และไม่ยอมรับวัฒนธรรมฮินดูหรือวัฒนธรรมอื่นทั้งสิ้น

ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของชาวไทพ่าเกที่เกิดขึ้นนั้น ถึงแม้จะไม่ได้เกิดจากความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงของชาวไทพ่าเกเอง แต่เกิดจากกระบวนการทางสังคมที่ไม่ว่าสังคมใดก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ชาวไทพ่าเกยอมรับว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม แต่เดิมผู้ชายจะได้รับการศึกษาสูงกว่าผู้หญิง แต่ปัจจุบันผู้หญิงได้รับการศึกษาสูงขึ้น มีส่วนร่วมในภาคเศรษฐกิจของรัฐและมีบทบาทในสังคมมากขึ้น และส่วนสำคัญอีกด้านที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือการติดต่อสื่อสารกับคนต่างเผ่า ต่างบ้านต่างเมือง เหล่านี้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวัน เช่นการแต่งกายของชาวไทพ่าเกเมื่อต้องเดินทางไปเรียนหนังสือ หรือค้าขายต่างถิ่น ผู้ชายและผู้หญิงจะแต่งกายสากลสมัยมากขึ้น หรืออีกนัยหนึ่งเพื่อให้คล้ายคลึงกับชาวพื้นเมืองอย่างชาวอัสสัมหรือชาวอินเดีย นอกจากนี้การมีเครื่องประดับหรือเฟอร์นิเจอร์ระดับบ้านก็เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจน หลายครอบครัวมีนาฬิกาแขวนผนัง ใช้มีดคู่เสื่อผ้า จักรยาน รม แวนตา และวิทยุทรานซิสเตอร์ นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นไม่ได้มีผลชัดเจนต่อพฤติกรรมการกินอยู่ของชาวไทพ่าเกมากนัก แต่ก็มีเริ่มมีการแทรกแซงเข้ามาบ้างในกระบวนการเตรียมอาหาร เช่น มีขนมปังและคุกกี้แบบตะวันตก ซึ่งชาวไทพ่าเกะเอาไว้ต้อนรับแขกผู้มาเยือน และเตรียมไว้ในช่วงเทศกาลงานสำคัญเท่านั้น ไม่ได้เป็นอาหารหลักเสียทีเดียว

การศึกษาเกี่ยวกับภาษาของไทพ่าเก

บรรจบ พันธุเมธา (2530) ได้จัดทำ พจนานุกรมพ่าเก-ไทย-อังกฤษขึ้น หลังจากที่ได้ไปเยือนรัฐอัสสัมใน พ.ศ. 2506 บรรจบ ได้บันทึกภาษาที่ชาวไทพ่าเกใช้พูดกันในชีวิตประจำวันทุกหมวดหมู่ แล้วจึงเทียบเคียงเป็นภาษาไทย พจนานุกรมฉบับนี้เรียงตามอักษรและคำอ่านของภาษาไทพ่าเก มีคำอธิบาย ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ทำให้เข้าใจได้ง่าย แต่การทำพจนานุกรมดังกล่าวก็ไม่ง่ายนัก เนื่องจากการติดต่อสื่อสารกับเจ้าของภาษาเป็นอุปสรรคสำคัญ เพราะผู้จัดทำคือ ศ.ดร.คุณบรรจบ และ อ้าย นิแกน โกฮาย (Ai Ney Ken Gohain) ไม่ได้อยู่แห่งเดียวกัน ต้อง

ติดต่อกันทางจดหมายและนัดพบกัน และยังต้องมีการทบทวนในความหมายของคำอีกหลายครั้ง ทั้งสองท่านต้องหาคำมาอธิบายความหมายของคำไทพ่าเกเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้อ่านที่รู้ภาษาอังกฤษได้เข้าใจพจนานุกรมฉบับนี้อย่างเต็มที่ พจนานุกรมฉบับนี้ถือเป็นพจนานุกรมที่มีคุณค่ายิ่ง มีการรวบรวมคำไทพ่าเกไว้ได้มากที่สุด ทำให้ผู้อ่านที่เข้าใจภาษาไทย หรือ ภาษาอังกฤษ เมื่ออ่านและวิเคราะห์ความหมายของคำได้แล้วจะสามารถสื่อสารกับชาวไทพ่าเกได้เข้าใจมากขึ้น ถือได้ว่าพจนานุกรมพ่าเก-ไทย-อังกฤษ เป็นแหล่งรวบรวมภาษาไทพ่าเกที่สมบูรณ์ที่สุด

วิไลศักดิ์ กิ่งคำ (2549) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาษาไทพ่าเกกับภาษาไทย โดยพบว่า เมื่อจำแนกหน่วยเสียงพยัญชนะทั้งสองภาษา จะพบว่า ภาษาไทพ่าเก มีหน่วยเสียงพยัญชนะ 17 หน่วยเสียง ภาษาไทยมี 21 หน่วยเสียง หน่วยเสียงภาษาไทพ่าเกไม่มีพยัญชนะควบกล้ำ ส่วนหน่วยเสียงภาษาไทยมีพยัญชนะควบกล้ำ หน่วยเสียงสระในภาษาไทพ่าเก มี 10 หน่วยเสียง ส่วนภาษาไทยมี 21 หน่วยเสียง บางหน่วยเสียงสระ ไม่สามารถหาคู่เทียบเคียงกันได้

และระบบคำในภาษาไทพ่าเกจัดอยู่ในตระกูลคำโดด ไม่มี บุรุษ เพศ จำนวนนับ มีแต่คำศัพท์ที่บอกถึงความหมายในลักษณะนั้น คำศัพท์ที่มีความแตกต่างกันมากที่สุด คือคำศัพท์ในหมวดสถาบันทางสังคมและหมวดปริบททางวัฒนธรรม ส่วนระบบคำในภาษาไทยมีลักษณะการสร้างคำที่เพิ่มคำ อย่าง คำอุปสรรค เช่น ความ การ เป็นต้น รวมถึงภาษาไทพ่าเกเองก็มีการใช้คำยืมจากภาษาอื่น ๆ หลายภาษาด้วยกัน ภาษาที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือภาษาอัสสัมมิต โดยทุกคนในหมู่บ้านสามารถพูดและเขียนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารของชาวอัสสัม และถือเป็นภาษาราชการ

นอกจากนี้เมื่อนำคำมาเปรียบเทียบกับคำในภาษาไทยแล้วพบว่า คำในหมวดสัตว์เลี้ยงสัตว์เลี้ยงคลานมีความแตกต่างน้อยมาก แต่คำศัพท์เกี่ยวกับแมลงและนกมีส่วนแตกต่างเป็นอย่างมาก คำศัพท์ในหมวดระบบทางไวยากรณ์ซึ่งได้รวมจำนวนนับ การขนส่ง และตัวอย่างอื่น ๆ มีไม่มากนักและในจำนวนนี้ไม่สามารถค้นหาคำศัพท์ที่เป็นคำเดิมในภาษาไทพ่าเก และเป็นที่น่าสังเกตคือไม่มีคำศัพท์ที่มีลักษณะเหมือนกันหรือคล้ายกันเลย คงจะเนื่องด้วยสาเหตุในปัจจุบันผู้ใช้ภาษาไทพ่าเกใช้ภาษาอัสสัมมิตเป็นส่วนใหญ่ และคำศัพท์ที่คิดขึ้นใหม่ ๆ จึงใช้คำภาษาอัสสัมมิตแทน ในหมวดธรรมชาติได้แบ่งคำประเภทบอกเวลา และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ชื่อของวัน เดือน และปี มีส่วนคล้ายกันหรือเหมือนกัน ยกเว้นชื่อของฤดูไม่ปรากฏคำที่เหมือนกัน ในภาษาไทพ่าเกไม่สามารถหาคำที่เป็นคำเกี่ยวกับดาวพระเคราะห์ได้ แต่ในส่วนธรรมชาติได้รวมเอาคำศัพท์ที่เกี่ยวกับชื่อแม่น้ำ ภูเขา มีคำศัพท์ทั้งที่เหมือนและต่างกัน มีคำศัพท์สำหรับทะเลแตกต่างกัน คำศัพท์ในหมวดโลหะต่าง ๆ มีส่วนที่เหมือนกันและคล้ายกันในหมวดคำศัพท์เกี่ยวกับหมวดสัตว์ต่าง ๆ มีที่แตกต่างกันและคล้ายกัน

Morey (2002) ได้วิจัยเรื่อง The Tai Language of Assam a grammar and texts โดยงานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจภาษาไทที่ใช้พูดในรัฐอัสสัม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศอินเดีย งานวิจัยของ Stephen จัดทำเป็น 2 ส่วน โดยมีส่วนที่เป็นหนังสือ และในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีเสียงและภาพประกอบอย่างชัดเจน งานวิจัยนี้จะเน้นภาษาของชาติพันธุ์ไท 2 กลุ่ม คือ ไทอ่ายตอนและไทพ่าเก เมื่อเขาเดินทางไปหมู่บ้านน้ำพ่าเก ในเขตติบรูทากห์แล้วพบว่าชาวไทพ่าเกมีหนังสือต้นฉบับที่เขียนด้วยลายมือเป็นจำนวนมาก แต่มีผู้ที่อ่านได้น้อยและนับวันก็จะยิ่งลดจำนวนลง เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะชาวไทพ่าเกไม่มีสถานที่สำหรับจัดพิมพ์หนังสือต่าง ๆ นั่นเอง เมื่อปรึกษาขอความคิดเห็นจากผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้านแล้ว Stephen จึงได้จัดทำแบบอักษรไทพ่าเกสำหรับใช้กับคอมพิวเตอร์ โดยรูปแบบตัวอักษรของไทพ่าเกนี้ได้ปรับปรุงมาจากแบบอักษรของภาษาพม่า โดยการปรับปรุงเพิ่มหัวกลมในอักษรพม่า ต่อจากนั้นในปี 1998 Stephen ได้ทดลองนำอักษรมาติดตั้งในคอมพิวเตอร์ และให้ผู้รู้ชาวไทพ่าเกตรวจสอบและแก้ไข โดยเทียบกับต้นฉบับลายมือที่มีอยู่ หลังจากจัดทำอักษรภาษาไทพ่าเกเรียบร้อยแล้วเขาก็ได้ทำอักษรไทอ่ายตอนต่อโดยใช้วิธีเดียวกันนี้

การจัดทำอักษรไทพ่าเก ของ Stephen จะทำอย่างเป็นระบบและมีการตรวจสอบทุกขั้นตอน รวมถึงในขั้นตอนสุดท้ายได้ให้ชาวบ้านไทพ่าเกติดตั้งอักษรในเครื่องคอมพิวเตอร์ของตนเอง และทดลองใช้งาน รูปแบบตัวอักษรไทพ่าเกที่ติดตั้งในภาษาไทพ่าเกนี้ เรียกว่า “พ่าเกรามายณะ” (Phake Ramayana) โดยเมื่องานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์แล้ว Stephen ได้ส่งคืนผลงานและสิ่งประดิษฐ์ที่เกิดจากงานวิจัยทั้งหมดกลับสู่ชาวไททุกกลุ่มที่มีส่วนร่วมในผลงานของเขา ทำให้เป็นผลงานที่ชาวไทพ่าเกและชาวไทกลุ่มอื่นในอินเดียภาคภูมิใจไม่เสื่อมคลาย งานวิจัยชิ้นนี้ของ Stephen ถือได้ว่าบรรลุวัตถุประสงค์การจัดทำอย่างสมบูรณ์ ประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัยทำให้ชาวไทพ่าเก สามารถรักษามรดกข้อมูลสำคัญไว้ตราบนานเท่าที่ต้องการ ถือเป็นการเก็บรักษาค้นฉบับในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ได้เป็นอย่างดี

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องด้านภาษา แม้จะมีเอกสารที่เกี่ยวข้องไม่มากนัก แต่ก็ช่วยให้ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชาวไทพ่าเก ด้วยการใช้ภาษาเป็นสื่อกลางในการอธิบายสิ่งที่ได้พบเห็น หรือแสดงความเป็นชาวไทพ่าเกในมิติต่าง ๆ

การศึกษาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของไทพ่าเก

บรรจบ พันธุเมธา (2504) ได้บันทึกเหตุการณ์เดินทางในรัฐอัสสัม ในหนังสือชื่อ “กาเลหม่านไต” กล่าวถึงสถานที่ต่าง ๆ ที่ได้ไปเยี่ยมชม รวมทั้งวัฒนธรรมประเพณีของชาวไทในอัสสัมอย่างละเอียด จุดมุ่งหมายดั้งเดิมนั้นเพื่อจะศึกษาและสอบภาษาไทอาหม โดยเฉพาะ

การออกเสียง แต่ปรากฏว่าไม่ได้รับความรู้ภาษาไทยตามที่ควร เพราะหาผู้มีความรู้และใช้ภาษา
 อาหมไม่ได้เสียแล้ว แต่ บรรจบ ไปได้เรื่องราวภาษาไทยอื่นแทน โดยการสอบถามใช้วิธีการชี้ไปที่สิ่งนั้น
 ทำให้ทั้งผู้ถามและผู้ตอบสนุกสนาน มีคำได้ที่ได้เทียบเคียงกับภาษาไทยเป็นระยะ ทำให้ทราบได้ว่า
 ภาษาที่ใช้สื่อสารกัน ถึงแม้จะไม่เข้าใจกันทั้งหมด แต่ก็ถือเป็นจุดเกาะเกี่ยวที่สำคัญยิ่งในการสืบค้น
 ประวัติศาสตร์ร่วมระหว่างชนชาติ

ขณะเดินทางเพื่อการศึกษาครั้งนี้ บรรจบ ได้พบเห็นวัฒนธรรมของชาวฮินดูและชาวไทย
 และพบว่าชาวฮินดูนั้นไม่ค่อยมีระเบียบในที่สาธารณะ ไม่สนใจการนั่งการลุกเหมือนคนไทย หญิง
 ฮินดูคนหนึ่งนั่งเหยียดเท้าไปทางสามัคคีเดินทางโดยรถไฟ ส่วนหญิงชาวไทยนั้นมีการยกราช
 เรียบร้อย นั่งพับเพียบตลอดเวลาไม่ว่าจะนั่งที่ใด เรื่องหัวและเท้าคนไทยก็ถือกันมาก การนอนกลับ
 หัวกลับเท้าจึงไม่ทำกัน ส่วนหมอนหนุนนั้นก็ถือว่าเป็นของสูง จะนำไปใช้ในเรื่องอื่นไม่ได้เลย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดีเมื่อไปเยี่ยมเยียนทั้งบ้านชาวไทยอาหม
 และชาวไทยทุกกลุ่ม แสดงให้เห็นว่าคนไทยนั้นมีใจกว้างใหญ่อันเป็นลักษณะเด่นที่เห็นได้ชัด เมื่อได้
 ไปเยือนวัด และหมู่บ้านน้ำพาดเกยล หรือน้ำพาดเก พบว่า วัดของชาวไทยพม่ามีลักษณะการก่อสร้าง
 เป็นแบบพม่า ทั้งนี้เพราะพม่าได้มีส่วนช่วยทำนุบำรุงกิจการด้านศาสนาของคนไทยในอัสสัมเป็น
 อย่างมาก ชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธในอัสสัมมีความรู้สึกว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียอดสำหรับ
 ประกอบศาสนกิจ ฉะนั้นหมู่บ้านไทยแต่ละแห่งจึงต้องมีวัดอย่างน้อย 1 วัด บางแห่งก็มีเพียงวิหาร
 ไม่มีกุฏิสำหรับพระสงฆ์

นอกจากการศึกษาเรื่องภาษาแล้ว บรรจบ พันธุเมธา (2526) ยังได้กล่าวถึงประเพณี
 การเกิด และการตายของชาวไทยพม่าในรัฐอัสสัมว่า เมื่อวิเคราะห์เทียบเคียงกับประเพณีของชาวไทย
 คำตี้แล้วมีความแตกต่างกันบ้างบางประการ ถึงแม้ว่าไทคำตี้และไทพม่าจะอยู่ในรัฐอัสสัมด้วยกัน
 ส่วนที่แตกต่างกันจะเป็นรายละเอียดของพิธีการและการปฏิบัติตน เช่น การอยู่ไฟ ชาวไทคำตี้
 จะแยกการอยู่ไฟ คือ ถ้าได้ลูกผู้หญิงจะอยู่ไฟ 4 วัน ถ้าได้ลูกชายจะต้องอยู่ไฟ 5 วัน ส่วนของไทพม่า
 เก้นั้น ไม่ว่าได้ลูกผู้ชายหรือลูกผู้หญิง จะต้องอยู่ไฟ 7 วัน ส่วนการฝังรอกหรือสายสะดือ ชาวไทคำตี้
 จะฝังไว้ที่ใดที่หนึ่ง หรือได้บันได ส่วนไทพม่าจะเอาไปทิ้งน้ำ หรือฝังไว้ที่ไกล ๆ บางทีก็ฝังไว้ที่
 บันได ประเพณีการตาย จะแตกต่างกันอยู่บ้างในด้านพิธีการ การตายของไทคำตี้ นั้น เมื่อเสียชีวิต
 แล้วการอาบน้ำแต่งตัวศพ เมื่อใส่เสื้อให้ศพจะต้องกลับด้านหน้าเป็นด้านหลัง ไม่ต้องมีการมัดมือ
 หรือผูกศพ ส่วนการแต่งตัวศพของไทพม่าเก้นั้น ไม่ต้องกลับด้าน แต่มีการผูกศพด้วยการเอาเชือกผูก
 นิ้วให้ติดกัน ศพของของชาวไทยคำตี้หากจะเผา จะทำเฉพาะคนที่มียายุ 20 ปีขึ้นไป ให้หาฟืนมา
 กองไว้ขนาดเท่าตัวคน ส่วนของไทพม่าไม่ได้มีการระบุอายุ จะเผาหรือฝังก็ได้

อุปนิสัยของชาวไทยพม่าเป็นคนร่าเริง บ้านของชาวไทยพม่ายังคงเป็นบ้านแบบดั้งเดิม

ชาวไทพำเกมีข้อห้ามในการแต่งงานว่า หนุ่มสาวจะไม่แต่งงานกับคนร่วมตระกูลเดียวกัน หญิงสาวที่บ้านน้ำพำเกก่อนข้างเก็บเนื้อเก็บตัว การแต่งกายของหญิงสาวจะนุ่งซิ่นเหมือนพวกไทกลุ่มอื่น แต่เป็นซิ่นมีลาย และมีผ้าพันไว้รอบเอวลักษณะคล้ายผ้ากันเปื้อน อาจเป็นได้ว่าประยูคต์แบบอย่างมาจากผ้าชุดเครื่องของชาวอัสสัม เพราะในประเทศพม่าไม่มีผ้าแบบนี้ หญิงชราไม่ค่อยใส่เสื้อ จะใช้ผ้าขาวคล้องคอหรือสะพายไหล่ ส่วนการแต่งกายของผู้ชายจะนุ่งโสร่งสีน้ำตาลคล้ายมุสลิม ซึ่งเป็นแบบที่ได้มาจากพม่า ส่วนฐานะความเป็นอยู่ของคนไทในหมู่บ้านน้ำพำเกดูยังห่างไกลจากความเจริญก้าวหน้าของโลก ทั้งยังถือสันโดษไม่เกี่ยวข้องกับใคร ทำให้พวกเขาไม่ได้รับรู้เห็นความเป็นไปของคนอื่น จึงคิดว่าเท่าที่ตนเป็นอยู่มีอยู่เพียงเท่านั้นก็ดีแล้ว แต่ถึงเขาจะต้องการให้ดีขึ้นทัดเทียมผู้อื่น เขาก็หาว่าไม่ว่าควรจะทำอย่างไรเพราะต่างก็มีการศึกษาที่ไม่สูงมากนัก

Phukan (2005) ได้ศึกษาวิถีชีวิต ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของชาวไทพำเกในรัฐอัสสัม พบว่า ในปัจจุบันชาวไทพำเกมีความพยายามอย่างมากที่จะรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและภาษาของตนให้คงอยู่ เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่ร่ายล้อมไปด้วยชนกลุ่มอื่น อีกทั้งชาวไทพำเกต้องทำการค้ากับคนกลุ่มอื่นอยู่บ่อยครั้งจึงจำเป็นต้องใช้ภาษาฮินดีหรือภาษาอื่นในการติดต่อสื่อสาร ทำให้ภาษาของชาวไทพำเกเริ่มเลือนหายไป ซึ่งภาษาถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะช่วยให้วัฒนธรรมของชาวไทพำเกยังคงอยู่ ชาวไทพำเกควรมีการถ่ายทอดภาษาสืบทอดไปทุกรุ่น ไม่ใช่ให้พูดกันแค่คนแก่คนแก่เท่านั้น และหากท่านเหล่านั้นตายไปภาษาก็คงตายตามไปด้วย Supriti เห็นว่าหากชาวไทพำเกไม่ได้ให้ความสำคัญกับการสืบทอดภาษาแล้ว จากนั้นไปภาษาของชาวไทพำเกจะมีผู้รู้ใช้กันเพียง 5 ปี ถึง 10 ปีเท่านั้น

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชนของชาวไทพำเกอันเกิดจากกระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกปัจจุบัน มีผลต่อชาวไทพำเกทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่นการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ชาวไทพำเกเริ่มมีการปรับตัวรับวัฒนธรรมทางศาสนามีการรับเอาพระพุทธรูป และการก่อสร้างวิหารในแบบของเพื่อนบ้านเช่นไทยและพม่า รวมทั้งมีการรับเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้น หลายครอบครัวเริ่มมีโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ วิทยุ โทรศัพท์ จักรเย็บผ้า เครื่องสูบน้ำ และอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีองค์กรสนับสนุนด้านสุขภาพ และองค์กรไม่หวังผลกำไร อีกทั้งอาสาสมัครเอกชนต่าง ๆ ได้หลังไหลเข้าสู่ชุมชนไทพำเกอย่างต่อเนื่อง ทำให้การเปลี่ยนแปลงทั้งหลายเหล่านี้ค่อย ๆ ซึมซับเข้าสู่คนรุ่นใหม่ Supriti มีข้อเสนอว่ารัฐบาลควรมีนโยบายอนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมของชาวไทพำเกอย่างเร่งด่วน ด้วยเพราะมีหลายชาติพันธุ์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับชาวไทพำเกได้สูญเสียภาษาของตนเองไปแล้ว นอกจากภาษาที่ถือเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญแล้ว ชาวไทพำเกยังมีความรอบรู้ด้านพืชสมุนไพร และการรักษาโรคอีกด้วย นับว่าเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้เป็นอย่างมาก และในพื้นที่ของการวิจัยยังค้นพบอีกว่ายังมีชาว

ไทพ่าเกจำนวนมากที่ยังไม่มีเอกสารรับรองทางกฎหมาย ทำให้พวกเขาต้องเป็นบุคคลไม่มีสัญชาติ ไม่มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังพบการใช้สารเสพติด เช่น กัญชา และฝิ่น ในชุมชน ชาวไทพ่าเกด้วย ปัญหาทั้งหลายเหล่านี้เป็นปัญหาที่ภาครัฐและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ชาวไทพ่าเกมีถิ่นกำเนิดเดียวกับชนชาติไท อาจมีข้อแตกต่างในเรื่องการระบุระยะเวลา ซึ่งปีที่เกิดตำนานอาจคลาดเคลื่อนไปบ้าง เมื่อนำมาเทียบกับตำนานของไทยใหญ่และไทอาหม แต่ก็ไม่ได้มีข้อสรุปว่าตำนานใดของใครผิดหรือถูก ภาษาของชาวไทพ่าเกอยู่ในตระกูลเดียวกับภาษาไทยใหญ่ในประเทศพม่า มีข้อแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย เมื่อคนไทย 2 กลุ่มสื่อสารกันก็ทำให้เข้าใจกันได้ง่าย รวมถึงผู้ที่พูดภาษาเหนือของประเทศไทยก็สามารถสื่อสารกับชาวไทพ่าเกได้ นักวิจัยได้ให้ความสำคัญกับการฟื้นฟู อนุรักษ์ภาษา เนื่องด้วยภาษาเป็นพื้นฐานของการเชื่อมโยงไปสู่ส่วนอื่น ๆ ได้ การศึกษาภาษานั้นก็เปรียบเสมือนการศึกษาวัฒนธรรมนั่นเอง สภาพความเป็นอยู่ของชาวไทพ่าเกปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก แต่ชาวไทพ่าเกก็ยังพยายามรักษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมของตนเองอย่างเต็มกำลัง ผู้หญิงไทพ่าเกเริ่มให้ความสำคัญกับการศึกษา มีหลายคนศึกษาในระดับสูงขึ้นและมีบทบาทหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ หลากหลายขึ้น

นักวิชาการต่างกลุ่มที่ได้ศึกษาเรื่องราวของชาวไทพ่าเกและบรรลู่วัตถุประสงค์ที่ต้องการแล้ว ภายหลังที่หลังกระบวนการวิจัยของหลายท่านเสร็จสิ้น ความสัมพันธ์ที่มีมาแต่เดิมระหว่างนักวิจัยต่างท้องถิ่นกับชาวบ้านโดยส่วนมากแล้วยังมีการติดต่อสื่อสารกันอยู่อย่างสม่ำเสมอ ยังมีความทรงจำที่ดีร่วมกัน แสดงถึงความอ่อนโยนและความมีน้ำใจ ให้การต้อนรับคนต่างเชื้อชาติเป็นอย่างดี และให้ความร่วมมือในการจัดการข้อมูลกับนักวิจัยด้วยความยินดี เป็นการลดระดับความคิดเรื่องชนชั้นที่ฝังอยู่ในจิตใจของคนในประเทศอินเดียได้ในทางอ้อม

นอกจากนี้งานวิจัยที่จัดทำโดยนักวิชาการของชาวไทพ่าเกเองนั้นยังไม่มี ที่สืบค้นมาได้ จะเป็นของชาวอินเดีย ไทอาหม และชนชาติอื่น แต่ในปัจจุบันเริ่มมีนักวิชาการท้องถิ่นของชุมชนเพิ่มมากขึ้น มีครู อาจารย์ ของโรงเรียนในชุมชน และชาวบ้านที่พอมีฐานะและมีความรู้ ให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์ชุมชนมากขึ้น มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และมีการจัดทำหนังสือ แผ่นพับ ในโอกาสสำคัญเช่น ในปอยปีใหม่ ปอยสังแก่น และจัดทำหนังสือให้ความรู้เกี่ยวกับไทพ่าเกมากขึ้น ถึงแม้ว่าหนังสือที่พบนั้นจะจัดพิมพ์เป็นภาษาอัสสัมมิตเสียเป็นส่วนใหญ่ มีจัดพิมพ์ภาษาอังกฤษบ้างก็เพียงเล็กน้อย แต่ก็มีความตั้งใจเป็นอย่างดีของผู้จัดทำและเป็นการริเริ่มทำให้คนกลุ่มอื่นรับรู้เรื่องราวของชาวไทพ่าเกมากขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary methodology) มีพื้นฐานจากการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา (Ethnography) เป็นวิธีการศึกษาชีวิตทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน สถาบัน และเป็นการค้นคว้าหาข้อเท็จจริงโดยมีนักวิจัยเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ประยุกต์การวิจัยตามแนวทางของ ชาย โพธิ์สีดา (2552, หน้า 148) ดังนี้

1. รูปแบบการศึกษา ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและภาคสนาม ข้อมูลจากเอกสารที่ใช้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และเอกสารที่บันทึกด้วยลายมือของชาวบ้าน ส่วนการลงภาคสนามนั้นผู้วิจัยจะลงพื้นที่ให้มากที่สุดเมื่อมีโอกาส เริ่มต้นสำรวจพื้นที่คร่าว ๆ ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2553 โดยผู้วิจัยได้เดินทางไปหมู่บ้านไทในอัสสัมหลายหมู่บ้าน จากนั้นเริ่มหาข้อมูลพื้นที่เป้าหมาย แล้วจึงกลับเข้าพื้นที่อีกครั้งใน พ.ศ. 2556 อีก 2 ครั้ง เนื่องจากพื้นที่วิจัยนั้นอยู่ห่างไกลจากประเทศไทยมาก ผู้วิจัยจึงต้องจัดสรรงบประมาณส่วนตัวและเวลาให้เหมาะสมกับตัวผู้วิจัยเอง การลงภาคสนามจะไม่ค่อยได้ข้อมูลที่ต้องการมากนักในช่วงแรก ๆ แต่เมื่อชาวบ้านและผู้วิจัยสนิทสนมกันมากขึ้น มีความไว้วางใจกันมากขึ้น ก็จะทำให้ได้รับข้อมูลมากขึ้น

2. พื้นที่ที่ทำการวิจัย ผู้วิจัยได้เลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกชุมชนชาวไทพ่าเก ที่หมู่บ้านน้ำพ่าเก ในแขวงนาอาคาเทีย เขตคิบุรูกาห์ รัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย โดยมีสาระสำคัญต่อประเด็นปัญหาการวิจัยดังนี้

2.1 เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความเข้มแข็งทางชาติพันธุ์สูง มีการดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์เฉพาะตนด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิมได้เป็นอย่างดี

2.2 เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีงานวิจัยยังไม่แพร่หลายในประเทศไทยมากนัก ข้อมูลที่ค้นคว้ามาได้ และข้อค้นพบใหม่ถือเป็นคุณค่าทางชาติพันธุ์ของชาวไทยและไทยเป็นอย่างดี

2.3 มีจำนวนประชากรเหมาะสม ทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามทำได้ง่าย

หมู่บ้านน้ำพ่าเกนี้เป็นหมู่บ้านของชาวไทพ่าเกที่ใหญ่ที่สุดในรัฐอัสสัม ถึงแม้หมู่บ้านอื่นอีกหลายหมู่บ้านที่มีชาวไทพ่าเกอาศัยอยู่ แต่ก็ไม่ได้รวมตัวกันและมีกิจกรรมทางวัฒนธรรมเช่นหมู่บ้านน้ำพ่าเก การเดินทางไปยังหมู่บ้าน จากสนามบินคิบุรูกาห์ ใช้เวลาเดินทางประมาณ 3 ชั่วโมง ซึ่งจำนวนระยะทางนั้นไม่ได้อยู่ใกล้กันมากนัก ห่างจากสนามบินคิบุรูกาห์ประมาณ 70 กิโลเมตร แต่ด้วยถนนหนทางที่ขรุขระและการจราจรคับคั่งในบางช่วง อีกทั้งฝูงวัวที่นอนเรียงรายตามท้องถนน ทำให้การเดินทางนั้นต้องใช้เวลาค่อนข้างนานกว่าปกติเมื่อเทียบกับการเดินทางในประเทศไทยที่ใช้เวลาเพียง 1 ชั่วโมงเท่านั้น

3. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย

3.1 ประชากรชาวไทพ่าเก ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านน้ำพ่าเก แขวงนาอาคาเทีย เขตติบรู ก่าห์ รัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย ไม่จำกัดเพศ ฐานะ และความรู้ มีวัยวุฒิเหมาะสมสามารถ ถ่ายทอด เรื่องราว และประสบการณ์ด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรมในชุมชน ให้แก่ผู้วิจัยได้

3.2 ผู้ให้ข้อมูล ในการเก็บข้อมูลภาคสนามผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากกลุ่ม ตัวอย่างแบบผสมผสานระหว่างการเลือกตัวอย่างการเลือกตัวอย่างแบบหลายกลุ่ม และแบบสโนว์ บอลล์ (Snowball sampling)

เมื่อทำความเข้าใจกับกันและกันในระดับหนึ่งแล้ว ผู้วิจัยแจ้งความประสงค์ในการขอข้อมูล ชาวไทพ่าเกก็ยินดีให้ข้อมูลเป็นอย่างดี อีกทั้งอักษาศัยไมตรีและความมีน้ำใจของชาวไทพ่าเกที่พบ เห็นได้ทุกครัวเรือน การพบปะและพูดคุยกับผู้ให้ข้อมูลจึง ไม่ยากนัก แต่มีในบางครั้งที่การสื่อสาร เป็นอุปสรรคในการให้ข้อมูล หากผู้วิจัยไม่แน่ใจในข้อมูลจะต้องมีล่ามในการทบทวนอีกครั้งหนึ่ง

4. วิธีการที่ใช้ในการวิจัย

4.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) ผู้วิจัยจะเข้าไปร่วมอยู่ใน กิจกรรมของชาวไทพ่าเก และทำกิจกรรมร่วมกันกับชาวบ้าน สถานที่ที่สำคัญที่ผู้วิจัยมีโอกาส พบปะชาวบ้านและร่วมกิจกรรมได้มากที่สุดจะเป็นที่วัด อีกทั้งการที่จะรับรู้ว่าการกิจกรรมใดจะเกิดขึ้น เมื่อใด และใครจะเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมนั้น ๆ ผู้วิจัยก็จะรู้ได้จากชาวบ้านที่มาที่วัด

4.2 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non participant observation) เป็นการสังเกต สภาพโดยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินชีวิต การประกอบกิจกรรม พิธีกรรมต่าง ๆ ผู้วิจัยจะ ไม่เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยจะต้องเดินสำรวจหมู่บ้านและรับทราบข้อมูลของ หมู่บ้านที่จำเป็นเสียก่อน เมื่อรู้ว่าที่ใดที่ผู้วิจัยสามารถเดินเข้าไปได้ด้วยตนเอง หรือที่ใดที่ไม่อนุญาต เข้า แล้วจึงทำการเดินและสังเกตไปเรื่อย ๆ ในบริเวณที่ชาวบ้านมีกิจกรรมต่าง ๆ

4.3 การสัมภาษณ์ (Interview) มีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-informant interview) ใช้วิธีการดังนี้

4.3.1 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural interview) โดยสัมภาษณ์ ตามแนวทางแบบสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.3.2 การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructural interview) เป็นการ สัมภาษณ์เปิดกว้าง ไม่จำกัดคำตอบ เพื่อจับประเด็นและตีความ สัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้รู้ (Key-informants)

ผู้วิจัยจะไม่ได้รับข้อมูลใด ๆ หากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่มีความไว้วางใจในตัวผู้วิจัย ใน การนี้ผู้วิจัยจะต้องแสดงความจริงใจและบริสุทธิ์ใจในการลงภาคสนาม อีกทั้งการยอมรับใน

วัฒนธรรมที่แตกต่างกันที่ต้องคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจะต้องไม่มีคำถามกับตัวเองว่าทำไมเขาถึงทำอย่างนั้น ทำไมเขาถึงคิดไม่เหมือนกับที่เราคิด ซึ่งความคิดและสงสัยในเรื่องความแตกต่างทั้งหลายเหล่านี้จะเป็นตัวปิดกั้นการสื่อสารระหว่างกัน ข้อมูล ข้อเท็จจริงที่ได้นั้นก็อาจไม่เพียงพอ

4.4 การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) กับกลุ่มผู้นำและชาวบ้านโดยผู้วิจัยจะคอยตั้งประเด็นคำถามให้กลุ่มอภิปราย พูดคุยแลกเปลี่ยนกันอย่างอิสระ ในที่นี้ผู้เข้าร่วมสนทนาจะมีพื้นฐานประสบการณ์ที่ใกล้เคียงหรือคล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยคอยจดบันทึก สังเกตการณ์ และซักถามรายละเอียดในประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หลักฐาน ทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิจากแหล่งต่าง ๆ ในชุมชนที่ไทพ่าเกดำรงชีวิตอยู่

5.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หลักฐานทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิจากแหล่งต่าง ๆ

5.1.1 เอกสารชั้นต้น (Primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการบันทึกของชาวไทพ่าเก บันทึกเรื่องราวความเป็นมาของเผ่าพันธุ์จากผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน สมุดภาพที่เขียนด้วยลายมือต่าง ๆ บันทึกจากความทรงจำ รูปถ่ายในอดีต

5.1.2 เอกสารชั้นรอง (Secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาแล้วในระดับหนึ่ง ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ตำราทางวิชาการ บทความจากวารสาร รายงานการวิจัย หนังสือประเภทต่าง ๆ

5.2 เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนามโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth interview) ตามแบบการสัมภาษณ์ (Interview guide) โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ ได้แก่ พระสงฆ์ เจ้าบ้าน (เจ้าบ้าน หรือผู้ใหญ่บ้าน) กลุ่มผู้อาวุโสในชุมชน และ ผู้รู้ ครู อาจารย์

5.3 เก็บบันทึกภาพและสารสนเทศเพื่อประกอบข้อมูลระดับปฐมภูมิและทุติยภูมิตามหลักฐานที่มีอยู่ของชาวไทพ่าเก และบริบทต่าง ๆ

6. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

6.1 นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกต และการบันทึกเสียง มาสรุปสาระสำคัญ และประมวลข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นหมวดหมู่ตามขอบเขตและโครงสร้างเนื้อหาของการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และคำถามของการวิจัยที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

6.2 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยใช้เทคนิคสามเส้า (Triangulation technique) มีสาระสำคัญดังนี้ (ศุภกิจ วงศ์วิวัฒนกิจ, 2550, หน้า 276)

6.2.1 ตรวจสอบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Method triangulation) เป็นการให้หลาย ๆ วิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสังเกต สัมภาษณ์ และข้อมูลจากเอกสาร

6.2.2 ตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน (Data sources triangulation)

เป็นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้อาจมาจากแหล่งที่ต่างกันนั้นด้วยวิธีการเก็บข้อมูลเหมือนกัน หรือใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเดียวกันแต่ต่างเวลา สถานที่และบุคคล

6.2.3 ตรวจสอบข้อมูลด้านผู้วิจัย (Investigator triangulation) เป็นการตรวจสอบว่าผู้วิจัยแต่ละคนจะได้ข้อมูลต่างกันอย่างใด โดยมีผู้วิจัยที่มาจากต่างสาขา หรือต่างประสบการณ์ หรือต่างภูมิหลังมาเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

6.2.4 ตรวจสอบด้านทฤษฎี (Theory triangulation) เป็นการใช้ทฤษฎีหลาย ๆ ทฤษฎีมาเป็นแนวทางในการอภิปรายผล หากข้อมูลมีความขัดแย้งหรือไม่เพียงพอที่จะเก็บข้อมูลซ้ำ

6.3 การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่ออภิปราย ตรวจสอบ ยืนยัน และสรุปเป็นประเด็น ๆ ในโครงสร้าง และเนื้อหา โดยรายงานผลการวิจัยในลักษณะพรรณนาวิเคราะห์ มีภาพประกอบ รวมทั้งเสนอองค์ความรู้ใหม่ที่ค้นพบในงานวิจัย

7. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาเชิงคุณภาพเป็นคำอธิบายประกอบเหตุผล ข้อมูล และรูปภาพตามกรอบเนื้อหาการวิจัย การอภิปราย และข้อเสนอแนะตามลำดับ

8. ในระหว่างที่ทำงานภาคสนาม ผู้วิจัยจะต้องตระหนักถึงหลักจริยธรรมในการวิจัย เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งข้อมูล และผู้ให้ข้อมูลพอสังเขปได้ดังนี้ (ชาย โพธิ์สิตา, 2552, หน้า 416-417)

8.1 จะต้องขอความยินยอมจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เข้าร่วมมือในการศึกษา จะต้องรักษาความลับ และป้องกัน ไม่ให้เกิดผลกระทบที่อาจเกิดจากการที่เขาให้ความร่วมมือในการศึกษา

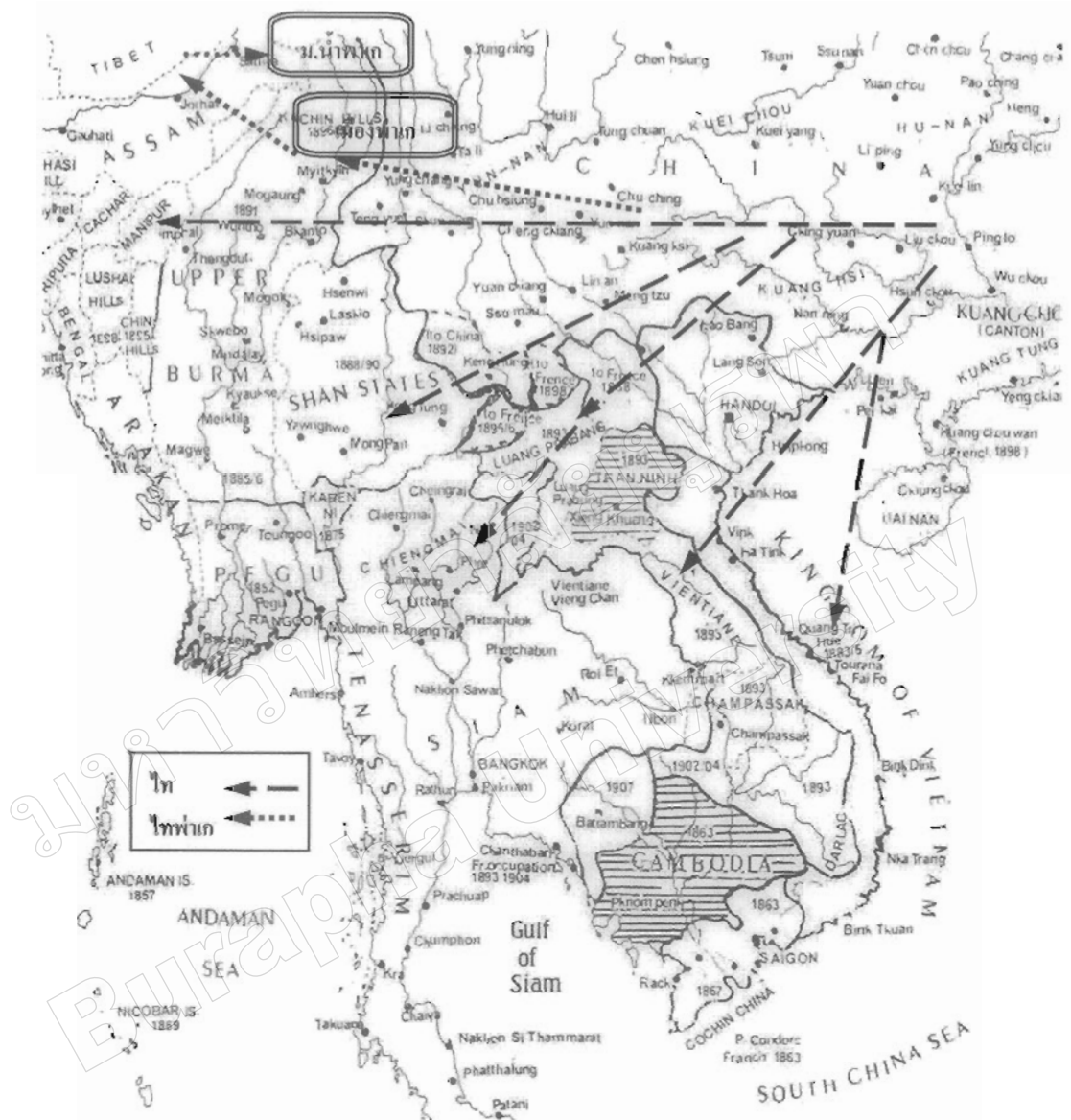
8.2 ระหว่างเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ หรือการสังเกต จะไม่รบกวนชีวิตและการทำงานตามปกติของแหล่งข้อมูล หรือรบกวนน้อยที่สุด พื้นที่ใดไม่อนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้า ผู้วิจัยจะต้องปฏิบัติตาม เช่นการห้ามไม่ให้เข้าไปศาลเจ้าเสื้อของหมู่บ้านน้ำพาด

8.3 ต้องคำนึงถึงการรักษาความลับและการพลิตผู้ให้ข้อมูล ไม่ใส่ข้อมูลที่ไม่ใช่สิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวในบทบันทึกหรือบทสัมภาษณ์

8.4 ผู้วิจัยจะต้องวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียดถี่ถ้วน และให้ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในการตีความข้อมูลด้วย

8.5 ผู้วิจัยต้องเผยแพร่เฉพาะความรู้ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือแล้วเท่านั้น

8.6 การรายงานผลการวิจัย ไม่ควรเปิดเผยข้อมูลที่ เป็นความลับหรือเป็นเรื่องส่วนตัว ต้องยึดผลประโยชน์ของผู้ให้ความร่วมมือเป็นสำคัญ

ภาพที่ 1-1 แผนที่แสดงเส้นทางอพยพของชาวไทยและไทพำเก (Phukon, 2005)